

Rådmannens årsberetning for 2015

Lyngen kommune

Innholdsfortegnelse

1	Rådmannens kommentarer.....	2
2	Økonomi	4
2.1	Økonomisk utvikling - drift	4
2.2	Økonomisk styring – avviksoversikt driftsregnskapet	6
2.2.1	Politikk og kirke.....	6
2.2.2	Administrative tjenester og felleskostnader	7
2.2.3	Oppvekst og kultur	9
2.2.4	Helse, sosial og omsorg	15
2.2.5	Plan, næring og teknikk	20
2.2.6	Finans.....	24
2.2.7	Budsjettskjema 1A.....	25
2.3	Økonomiske nøkkeltall drift	27
2.4	Investeringsregnskapet	31
2.5	Økonomiske nøkkeltall – investeringer	34
2.6	Balanseregnskapet.....	35
2.7	Befolkningsutvikling.....	37
3	HMS-arbeid.....	40
4	Likestillingsarbeid	41
5	Etisk standard	42

1 Rådmannens kommentarer

Innledning

Rådmannens årsberetning utarbeides med grunnlag i Kommunelovens § 48 og Forskrift om årsregnskap og årsberetning.

En av de sentrale hensiktene til årsberetningen er å koble fortid og framtid, en viktig forutsetning for læring. Konklusjonene og vurderingene legges blant annet til grunn for utformingen av kommuneplanens handlingsdel og økonomiplan. Videre er årsberetningen viktig styringsinformasjon til politikere og offentligheten for øvrig, og gir på et overordnet nivå informasjon om økonomisk utvikling og styring i kommunen.

Driftsregnskapet

Året 2015 har vært preget av de samme hovedutfordringene som forutgående år. Man har jobbet aktivt for å få kontroll på lønns- og driftskostnader i alle sektorer, samt rapportere på avvik i regnskapsrapportene til kommunestyret.

Lyngen kommune hadde et akseptabelt netto driftsresultat i 2015. Økning i inntektsnivået lå i 2015 høyere enn utgiftsnivået, men det er fortsatt liten økonomisk handlefrihet.

Rådmannen jobber kontinuerlig med å finne bedre rentebetingelser for opptatte lån, og pga. dette og endringene i finansmarkedet hadde man en nedgang i rentekostnader på ca. 1,5 mill. kroner fra 2014.

Investeringsregnskapet

Det ble i 2015 investert for 39,76 mill. kroner brutto (eks. mva), noe som utgjør 13,2 % av driftsinntektene. Investeringsregnskapet er også i 2015 hovedsakelig finansiert med låneopptak og tilskudd, og er avlagt i balanse. Rådmannen finner det bekymringsfullt at man ikke opparbeider et investeringsfond eller egenkapital med bakgrunn i fortsatt høyt investeringsnivå.

Balanseregnskapet

Nøkkeltallene i balanseregnskapet er som tidligere år svært bekymringsfulle. Kommunen har opparbeidet seg en meget høy lånegjeld, som vil medføre betydelige kapitalkostnader i mange år fremover. Lyngen kommune er fortsatt blant de med høyest lånegjeld i landet. Det er etter rådmannens vurdering avgjørende at kommunen arbeider kontinuerlig med å forbedre den langsiktige økonomiske balansen.

Likviditeten var i 2015 for det meste positiv, men kommunen har i perioder vært avhengig av kassakredittlån for å kunne betale sine forpliktelser.

Det er en overordnet målsetting for kommunen å prioritere avsetninger til eget disposisjonsfond, samt skape et egenkapitalgrunnlag til fremtidige investeringer. Disposisjonsfondet ble pga. bruk redusert med 2,621 mill. kroner i 2015.

Rådmannen i Lyngen, 18.04.2016

Leif Egil Lintho
Rådmann

Hilde Grønaas
Økonomisjef

2 Økonomi

2.1 Økonomisk utvikling - drift

I tabellen nedenfor er hovedoversikten for driftsregnskapet for de siste fem år satt opp. I forhold til avlagt årsregnskap er avskrivninger og interne overføringer tatt ut, samt at summer og tekster er tilpasset for bedre oversikt.

Økonomisk oversikt - drift	Regnskap 2011	Regnskap 2012	Regnskap 2013	Regnskap 2014	Regnskap 2015
Driftsinntekter					
Brukerbetalinger	7 430 713,01	7 313 098,10	7 734 388,24	8 429 147,91	8 212 458,99
Andre salgs- og leieinntekter	15 669 817,10	18 040 199,06	18 367 317,89	18 584 225,35	18 212 358,32
Overføringer med krav til motytelse	61 394 686,25	50 359 797,17	46 956 944,30	55 461 643,52	58 599 023,51
Rammetilskudd	134 149 200,00	138 671 058,00	143 594 518,00	150 347 735,00	151 454 268,00
Andre statlige overføringer	2 792 430,00	3 207 102,00	5 539 979,00	2 917 574,00	2 532 201,00
Skatt på inntekt og formue	47 661 200,22	50 612 929,00	52 710 423,59	53 447 950,10	56 189 491,17
Andre direkte og indirekte skatter	-	-	-	-	148,00
Eiendomsskatt	4 728 725,32	4 971 181,91	6 326 144,54	6 434 327,80	6 473 646,94
A Sum driftsinntekter	273 826 771,90	273 175 365,24	281 229 715,56	295 622 603,68	301 673 595,93
Driftsutgifter					
Lønnsutgifter	153 573 047,87	159 893 772,71	164 045 322,09	166 578 343,81	170 471 234,32
Sosiale utgifter	17 887 691,18	19 768 833,77	22 312 965,23	27 139 250,22	22 816 062,89
Driftsutgifter og overføringer	57 692 532,49	62 228 209,10	68 187 152,27	77 370 687,45	79 167 537,28
Avskrivninger	10 753 045,00	15 992 651,00	16 348 520,00	16 777 839,00	17 182 373,00
B Sum driftsutgifter	239 906 316,54	257 883 466,58	270 893 959,59	287 866 120,48	289 637 207,49
A-B Brutto driftsresultat	33 920 455,36	15 291 898,66	10 335 755,97	7 756 483,20	12 036 388,44
Finansinntekter					
Renteinntekter og utbytte	1 081 460,12	890 856,70	895 318,00	1 098 820,96	933 336,69
Mottatte avdrag på utlån	167 418,00	293 912,00	175 902,00	96 786,00	53 026,00
C Sum eksterne finansinntekter	1 248 878,12	1 184 768,70	1 071 220,00	1 195 606,96	986 362,69
Finansutgifter					
Renteutgifter og låneomkostninger	11 081 918,35	12 422 918,75	10 319 552,41	9 217 615,25	7 763 254,80
Avdrag på lån	11 913 090,00	13 589 660,00	12 986 321,00	13 081 920,00	15 000 000,00
Utlån	46 398,88	90 386,00	79 891,00	69 328,00	123 825,00
D Sum eksterne finansutgifter	23 041 407,23	26 102 964,75	23 385 764,41	22 368 863,25	22 887 079,80
C-D Resultat eksterne finanstransaksjoner	-21 792 529,11	-24 918 196,05	-22 314 544,41	-21 173 256,29	-21 900 717,11
Motpost avskrivninger	10 753 045,00	15 992 651,00	16 348 520,00	16 777 839,00	17 182 373,00
F Netto driftsresultat	22 880 971,25	6 366 353,61	4 369 731,56	3 361 065,91	7 318 044,33
Interne finanstransaksjoner					
Bruk av tidligere års regnsk.m. mindreforbruk	4 919 392,69	4 196 146,76	725 257,19	986 554,88	-
Bruk av disposisjonsfond	2 762 000,00	-	172 000,00	34 609,16	2 364 673,74
Bruk av bundne fond	1 437 736,66	1 185 924,73	1 503 048,33	1 732 598,88	2 028 744,37
G Sum bruk av avsetninger	9 119 129,35	5 382 071,49	2 400 305,52	2 753 762,92	4 393 418,11
Overført til investeringsregnskapet	15 776 534,90	6 281 266,30	1 802 234,00	363 000,00	1 900 045,00
Dekning av tidligere års regnsk.m. merforbruk	3 095 180,95	-	-	-	-
Avsatt til disposisjonsfond	6 111 000,00	2 917 000,00	2 077 000,00	3 442 508,19	1 300 000,00
Avsatt til bundne fond	2 821 237,99	1 824 901,61	1 904 248,20	2 309 320,64	2 643 154,47
H Sum avsetninger	27 803 953,84	11 023 167,91	5 783 482,20	6 114 828,83	5 843 199,47
F+G-H Regnskapsmessig mer(-)/mindreforbruk (+)	4 196 146,76	725 257,19	986 554,88	-	5 868 262,97

Lyngen kommune hadde i 2015 en økning i inntektene på 2,05 %, mens driftsutgiftene økte med 0,62 % ifht. 2014. Sistnevnte har bl.a. sammenheng med et moderat lønnsoppgjør for 2015, noe som også påvirker pensjonskostnadene.

Finansutgiftene til renter har hatt en kraftig nedgang, mens avdrag er økt fra 13 til 15 mill. kroner. Netto avdrag (betalte avdrag og utlån fratrukket mottatte avdrag på utlån) har derfor kun hatt en liten økning fra 2014 til 2015.

Netto driftsresultat anses for å være den beste indikatoren på økonomisk balanse. For å ha en økonomisk balanse anbefales det å ha minimum 1,75 % positivt driftsresultat over flere år. Lyngen kommune er i 2015 noe over dette med korrigert netto driftsresultat på 1,8 % (korrigert for overføringer til investeringsregnskapet).

Det ble også i 2015 avsatt midler til disposisjonsfond; 1,3 mill. kroner, og det ble brukt 2 364 673,74 kroner til ulike formål. Målet bør fortsatt være å få til avsetninger til disposisjonsfond og egenkapital til investeringer, noe som krever at utgifter tilpasses inntektene gjennom et mer rasjonelt tjenestenivå.

Kommunen har i dag et premieavvik knyttet til pensjonsordningen på 31,27 mill. kroner, som er en reduksjon på 1,53 mill. kroner fra 2014. For at kommunen skal ha en gunstig likvid situasjon bør en ha disponible midler i eksempelvis disposisjonsfond på samme nivå.

Regnskapet for 2015 er avgitt med et mindreforbruk på kr 5 868 262,97.

2.2 Økonomisk styring – avviksoversikt driftsregnskapet

Den økonomiske styringen uttrykkes gjennom avviksoversikten, som er differansen mellom vedtatt årsbudsjett inklusive budsjettjusteringer gjennom året og årsregnskapet. Positive avvik er overskridelser/mindreinntekter, mens negative avvik er besparelser. Tabellen nedenfor viser budsjetttrammene og avviket for de ulike hovedområdene for 2015.

	Buds(end) 2015	Regnskap 2015	Avvik i kr	Avvik i %
1 Politikk og kirke	7 158	6 911	-247	-3
2 Administrative tjenester	20 140	20 059	-81	0
3 Oppvekst og kultur	57 970	56 182	-1 788	-3
4 Helse, sosial og omsorg	85 478	84 210	-1 268	-1
5 Plan, teknikk og næring	34 333	37 768	3 435	10
Sum avvik driftsenheter	205 079	205 130	51	
6 Finans	-12 295	-16 117	-3 822	31
7 Budsjettskjema 1A	-192 784	-194 881	-2 097	1,09
	-205 079	-210 998	-5 919	
Årets mer/mindreforbruk (+/-)	-	-5 868	-5 868	0

Samlet har alle rammeområdene gått i balanse. De positive avvikene skyldes i hovedsak lavere pensjonskostnader enn budsjettet. Nedenfor vil avvikene for de ulike rammeområdene kort gjennomgås.

2.2.1 Politikk og kirke

	Buds(end) 2015	Regnskap 2015	Avvik i 1000 kr	Avvik i %
Ramme: 1 Politikk og kirke	7 158	6 911	-247	-3
1110 POLITISK STYRING OG KONTROLLORGANER	3 713	3 461	-252	-7
1200 JORDSKRED SOLHOV 2010	-	-58	-58	0
1208 KIRKE OG LIVSSYN	3 445	3 508	63	2
Sum ramme: 1 Politikk og kirke	7 158	6 911	-247	-3

Området samlet har et mindreforbruk på kr 247 000 i forhold til tildelt ramme.

Hovedårsaken er at reserverte budsjettmidler til overvåking av Nordnesfjellet ikke er brukt da NNFO er overtatt av NVE. Politisk aktivitet har i hovedsak gått i balanse, mens det har vært merkostnader på kr 138 000 til kommunevalget. Kontrollutvalg og revisjon hadde et mindreforbruk på kr 76 000.

Erstatningsspørsmålet etter leirraset i 2010 ble sluttført i 2015, og kostnader til denne saken ble dekket av KLP.

Økning i tilskudd til andre tros- og livssynssamfunn medførte et avvik på ansvar 1208.

2.2.2 Administrative tjenester og felleskostnader

		Buds(end)	Regnskap	Avvik	Avvik i %
Ramme:	2 Administrative tjenester	2015	2015	i 1000 kr	
1300	PROSJEKTER (rådmannen disponerer)	169	126	-43	-25
1310	ADMINISTRATIVE TJENESTER	10 980	10 771	-209	-2
1450	FELLESKOSTNADER	5 906	5 274	-632	-11
1451	IKT	3 585	3 888	303	8
1900	BUDSJETTRAMME ADM. TJENESTER, MV.	-500	-	500	-100
	Sum ramme: 2 Administrative tjenester	20 140	20 059	-81	0

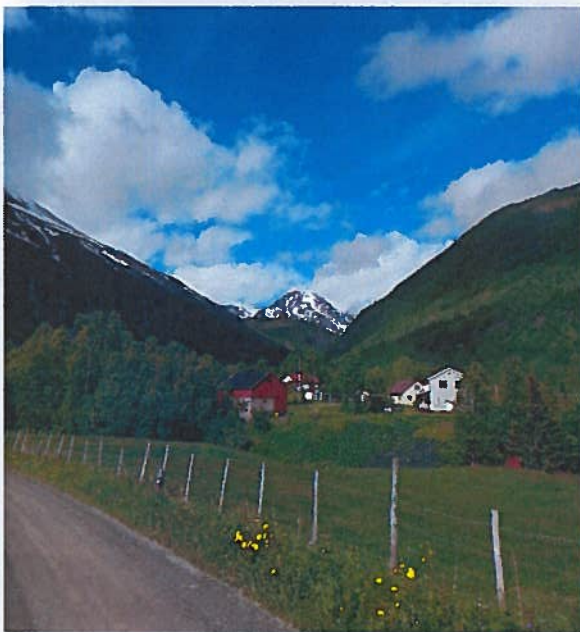
Ramme 2 hadde et mindreforbruk på 81 000 kroner.

Prosjekter

Internkontroll og kommunereform var prosjekter som ble gjennomført her med et lite mindreforbruk.

Administrative fellestjenester

Positivt avvik her består i hovedsak av lavere pensjonskostnader enn budsjettet og merinntekt på sykepengerefusjoner.

Felleskostnader

Under ansvar 1450 dekkes felleskostnader som serviceavtaler, kontingenter, lisenser, forsikringer, porto og arkivtjenester. Til tross for en kraftig økning i portoutgifter har man klart å holde forbruket nede på andre driftsutgifter, bl.a. telefon og forsikringer. Mindreforbruk her forklares med lavere forsikringskostnader og besparelser på serviceavtaler.

IKT

IKT hadde i 2015 merutgifter i forbindelse med en kampanje for flere kunder på den kommunale fiberen i ytre Lyngen på ca. kr 360 000.

Det har også vært behov for å kjøpe eksternt bistand i forbindelse med oppstart av egen IKT-drift. I tillegg har man hatt en økning i lisenskostnadene til programvare/dataverktøy. Merforbruket er redusert ved at man ikke har brukt overtid og har hatt investeringsmidler til kjøp av nytt utstyr.

2.2.2.1 Måloppnåelse

Administrative tjenester utfører støttefunksjoner for den øvrige organisasjonen, og har ansvaret for kommunens sektorovergripende internkontroll og infrastruktur.

I 2015 ble ulike prosjekt gjennomført eller igangsatt for å styrke nettopp dette; innkjøp av kvalitetssystem ble igangsatt for å få bedre internkontroll. Dette systemet vil sikre en bedre avviksbehandling, oversikt over reglement og interne rutiner, årshjul, rolle- og oppgavefordeling. Oppgradert arkiv- og saksbehandlingssystem ble tatt i bruk januar 2015 og har effektivisert arbeidsoppgaver knyttet til dette.

Administrasjonen har jobbet videre med effektivisering av fakturabehandling i organisasjonen, og får flere og flere av innkommende EHF-faktura. Dette fører til raskere behandlingstid, og bedrer mulighetene for kontrolltiltak.

Også i 2015 er det gjennomført opplæring på enhets- og avdelingsledere i bruk av ulike fagsystem, og man arbeider med utvikling av intern kursplan.

I 2015 følgende tiltak gjennomført:

Utskifting av datamaskiner fornyelse av pc-parken – 86 pcer	Fullført
Produksjonsstart for Ephorte 5	Fullført
B2CVisma Aksesspunkt ble tatt i bruk (Nets)	Fullført
Kampanje fiber i Ytre Lyngen	Fullført
Lisensavtale med Microsoft fornyet	Fullført
Hovedoppgradering Visma Enterprise	Fullført
Digitalt minisenter på Eidebakken skole	Fullført
Indre brannvegg og skolebrannvegg byttet ut	Fullført
Atea/Telenor ny leverandør av tellerskritt og telefoni	Fullført
Stor skjerm til møterommet på rådhuset	Fullført
Windows 10 til skoleelever, lærere, ansatte	Påbegynt
Avsluttet ikt-samarbeidet med Nord-Troms og flyttet til Lyngen	
• Brukerdatabasen og pålogging	Fullført
• E-postsystemet	Fullført
• Ephorte inkl. skjemaimport	Fullført
• Gisline kartsystemer	Fullført
• Komtek feiing	Fullført
• Wis skolesystem inkl. Feide	Fullført
• Filområder	Fullført

2.2.3 Oppvekst og kultur

		Buds(end)	Regnskap	Avvik	Avvik i %
Ramme: 3 Oppvekst og kultur		2015	2015	i 1000 kr	
2100	GRUNNSKOLEPROSJEKTER	413	424	11	3
2101	GRUNNSKOLEN - FELLES	5 017	4 992	-25	-1
2111	LYNGSDALEN OPPVEKSTSENTER	4 219	4 173	-46	-1
2115	LENANGEN BARNE-OG UNGDOMSSKOLE	7 787	8 402	615	8
2116	EIDEBAKKEN SKOLE	23 575	22 516	-1 059	-4
2200	FØRSKOLEPROSJEKTER	60	63	3	5
2201	BARNEHAGER - FELLES	67	139	72	107
2211	KAVRINGEN BARNEHAGE	3 603	3 490	-113	-3
2212	KNØTTELIA BARNEHAGE	5 460	4 975	-485	-9
2215	LENANGEN BARNEHAGE	3 537	2 997	-540	-15
2300	PROSJEKTER KULTURSKOLEN	62	62	-	1
2310	KULTURSKOLEN	1 330	1 212	-118	-9
2400	KULTUR - PROSJEKTER	-338	-265	73	-22
2410	KULTURTILBUD	2 117	1 978	-139	-7
2411	BIBLIOTEK	1 061	1 026	-35	-3
	Sum ramme: 3 Oppvekst og kultur	57 970	56 182	-1 788	-3

Området i sum har et mindreforbruk på kr 1,788 million kroner.

Fra åpninga av Kavringen barnehage

Skolene

Alle skolene hadde i 2015 i sum et mindreforbruk på 0,5 mill. Mindreforbruket var størst på Eidebakken, og skyldes i hovedsak økte inntekter tilknyttet gjesteelever, samt sykepengerefusjoner og lavere vikarbruk. Overforbruket ved Lenangen skole skyldes skyss til enkeltelev, samt feil i budsjettgrunlaget for fast lønn.

Skolene driver i dag nøkternt og godt.

Barnehagene

Området i sum har et positivt avvik på ca. 1,1 mill. kroner. Mindreforbruket skyldes i all hovedsak reduserte lønnskostnader pga. vakante stillinger, samt sykepengerefusjoner. Barnehagene har tilpasset seg nedgangen i barnetallet underveis i året.

Barnehagene tilpasser seg nedgangen i barnetall og driver nøkternt og godt.

Kultur og bibliotek

Området har i sum et mindreforbruk på 0,2 mill. kroner. Dette skyldes i hovedsak vakanse i kulturskolen.

2.2.3.1 Måloppnåelse

Grunnskolene:

Per 1. oktober 2015 hadde grunnskolene i Lyngen 312 elever fordelt på 3 offentlige (295) og 1 privat skole (17). Skolene hadde totalt 51 lærere fordelt på 4 skoler.

Lokale mål for grunnskolen i Lyngen ble vedtatt i K-sak 52/15:

- Grunnskolen i Lyngen skal i samarbeid med hjemmet gi elevene et best mulig faglig og sosialt grunnlag til å begynne på og fullføre videregående opplæring
- Grunnskolen i Lyngen skal arbeide med utvikling av tilpasset opplæring i skolene for å minke/begrense bruken av spesialundervisning.
- Grunnskolen i Lyngen skal arbeide med å få flere elever opp på et høyere mestringsnivå i nasjonale prøver i lesing, regning og engelsk, med særlig fokus på å heve elever fra mestringsnivå 1 (laveste nivå)
- Grunnskolen i Lyngen skal skåre bedre (lavere) enn nasjonalt nivå på faktoren mobbing. Skolene i Lyngen skal håndheve nulltoleranse for mobbing.
- Grunnskolepoengene i Lyngen skal ligge på minst nasjonalt nivå.

De lokale målene for grunnskolen i Lyngen blir evaluert hvert år i tilstandsrapporten (juni). Oppvekstplan 6-16, en overordnet plan for skolene i Lyngen, er under utarbeidelse og vil legges fram for politisk behandling i løpet av våren 2016.

Lyngen kommune samarbeider fortsatt med Nordkjosbotn videregående skole om et lyd/bilde prosjekt som ble igangsatt høsten 2014. Dette prosjektet har så langt gode resultat. Elever ved Nordkjosbotn videregående skole hjemmehørende i Lyngen, får inntil en dag per uke undervisning via lyd/bilde på Eidebakken skole.

Prosjekt skolemåltid og fysisk aktivitet ble også videreført for skoleåret 2015/2016.

Også DKS og MOT ble gjennomført etter planen i 2015. Lyngen kommune deltar i et regionalt prosjekt, HoppIde, med fokus på Ungt entreprenørskap. Denne satsingen er akkurat

startet opp. Videre har skolene i 2015/2016 fulgt på regionrådets satsing på å bli miljøfyrtårn, og dette arbeidet er godt i gang i skolene.

Lyngen kommune finansierte totalt 4 læreres videreutdanning i 2015, delvis finansiert av statlige og kommunale midler og fond. Av disse ble to lærere prioritert for å ta videreutdanning i tysk. Grunnskolene i Lyngen foretar årlig en kompetansekartlegging for å se på nåværende og kommende kompetansebehov. Regional kompetanseplan vil revideres i 2016.

Bassenget på Eidebakken har vært stengt siden høsten 2014, og det er en utfordring å finne gode modeller for svømmeundervisning med de avstandene vi har i kommunen.

Prosjekt ombygging/renovering av Lenangen skole startet opp i 2015.

Lyngsdalen oppvekstsenter gikk videre til skandinavisk finale i First Lego League.

Barnehagene:

Alle barn som søkte barnehageplass i 2015 fikk plass på sitt 1. eller 2. valg. Barnehagene har kvalifisert personell i alle de faste pedagogstillingene. Barnehagene gjennomførte innsparingstiltakene sine, samt tilpasset seg nedgangen i barnetallet ved vakante stillinger/intern kommunal omplassering. Felles åpning i sommerferien ble ikke gjennomført grunnet innflytting i nye Kavringen barnehage. Offisiell åpning av den nye Kavringen barnehage på Mellomjord var 28. august 2015 med godt besøk fra bygda, kommunen og de involverte i byggeprosessen.

Barnehagene hadde følgende satsingsområder i 2015:

- Språkstimulering
- Utliv, fysisk aktivitet og kosthold
- Inkluderende felleskap og vennskap
- De minste barna.

Barnehagene hadde i regionsamarbeidet kurs om barns trivsel- voksnes ansvar våren 2015, mens på høsten var temaet språk og språkutvikling.

Fylkesmannen utførte tilsyn på Lyngen kommune som barnehageeier høsten 2015. Lyngen kommune fikk pålegg om retting, og har siden arbeidet med utvikling av et system for kvalitetsvurdering for barnehagene. Dette vil tas i bruk i 2016.

Styrekollegiet har videre arbeidet med Oppvekstplan 0-6 år som legges fram for politisk behandling i april 2016.

Ved årsslutt var det 42 barn i Knøttelia barnehage, 17 barn i Lenangen barnehage, 10 barn i Lyngsdalen oppvekstsenter barnehage og 27 barn i Kavringen barnehage. Det var ved utgangen av året 2015 ledig kapasitet ved to av fire barnehager i kommunen.

Kultur:

Målsetting: Kommunen og lokalsamfunnet skal sammen tilrettelegge for positive opplevelser og verdier, slik at ungdom skal ønske å bosette seg her som voksen.

Kulturskolen ga i 2015 instrumentopplæring til 70 elever. I tillegg mottok ca. 100 barn et tilbud gjennom kulturskoletimen, babysang ved helsestasjonen, og drama i barnehagene. Per pr 1.oktober 2015 Kulturskolen hadde 10 elever på venteliste. To øvingsrom er nå ferdigstilte med utstyr i kulturskolens lokaler på Eidebakken. Kommunen mottok støtte til dette fra musikkutstysordningen etter søknad. I 2015 arrangerte kulturskolen to lyd og lyskurs for ungdom, slik at de nå er i stand til å betjene det nye utstyret som er montert i amfiet på Eidebakken skole. Dette er ferdigheter som må holdes ved like og videreutvikles.

I løpet av 2015 fikk kulturskolen etablert seg i den gamle barneskolen på Eidebakken sammen med voksenopplæringa. Dette fungerer veldig bra. Nå er det gode øvingsrom med veldig bra utstyr tilgjengelig for barn/ungdom.

I 2015 innledet Lyngen Kulturskole et samarbeid med Storfjord og Balsfjord. Etter søknad fikk de tre kommunene støtte til oppstart av et talentutviklingsprogram, i tråd med det som står i den nye rammeplanen. Oppstart januar 2016. Fem elever fra hver kommune deltar. De tre kommunene samarbeider også i arbeidet med den nye rammeplanen for kulturskolene. UKM ble gjennomført i mars 2015. Kulturskolen hadde ansvar for arrangementet. Vårkonsert juni 2015. Mindre aktivitet høsten 2015 på grunn av en vakant stilling og en permisjon.

Kulturtilbud drev i 2015 ungdomsklubber både i Lenangen og på Lyngseidet, med enkelte felles klubb dager. Ungdomsrådet drev utstrakt møteaktivitet, samt stod for arrangementene åpen dag i alpinbakken, workshop om ungdomsarbeid, natturnering og Lyden av Lyngsalpene. I tillegg arbeidet de med lærlingeordningen, forberedelse til asylmottak og en rekke andre politiske saker.

Lag og foreninger mottok kulturmidler etter søknad, samt at grendelagene mottok aktivitetsstøtte. I tillegg tilbyr Lyngen kommune fortsatt gratis utlån av kommunens lokaler for lag og foreninger tilknyttet Lyngen kommune, som et stimulerings tiltak. Den kulturelle spaserstokken hadde flere konserter på institusjonene og i lokalsamfunnet, og Lyngen kommune, i samarbeid med lag og foreninger, tok imot tre produksjoner fra Kultur i Troms.

Kulturavdelinga var også engasjert i prosjektene Aktiv Ferie og Fritid for barn og unge i Lyngen, Treffpunkt Lyngen (med Ungdom i arbeid) og Ungdom på vei (Forebygging). I tillegg startet prosjektet Ungdomslos opp i desember 2015, finansiert av KoRus og Bufdir.

Alt i alt har barn og unge i Lyngen et godt utbygd tilbud, ikke minst på grunn av aktivitetsnivået til idrettsklubbene og lag og foreninger i kommunen.

Biblioteket deltok i mange regionale prosjekttiltak i som ble gjennomført i våre seks Nord-Troms kommuner:

«Ole Bok» med målsettingen å skape leselyst og leseglede for barn under skolealder: nyfødte, 4, og 6 åringer, Trespråklig eventyrturne på norsk, samisk, kvensk til førskolebarn og første trinn, Paaskiviikko-turne med bokbussen til alle 5 klassinger i regionen, forfatterbesøk på Eidebakken skole av Ingunn Aamodt, sommerlesekampanjen «Les for svingende» med påfølgende Bokfest på høsten, IBBY norsk barnebokforum - lydbildekurs med god deltakelse fra bibliotek, barnehage og skole. Og bibliotekkurset «Nord-Troms Rundt» hvor målet er å øke de biblioteksansattes kompetanse/kunnskap om kommunene i regionen og utvikle av det regionale biblioteksamarbeidet.

Bokfest 2015 (foto Ase Hansen)

Lyngen folkebibliotek er også med i prosjektet «Folkebiblioteket som litteraturhus» der fylkesbiblioteket har fått midler fra Nasjonalbiblioteket til et treårig prosjekt: «Målet for prosjektet er å utvikle folkebibliotekene i Troms som litteraturhus i tråd med formålsparagrafen i Lov om folkebibliotek. Tiltakene og aktivitetene i prosjektet skal foregå i bibliotekene, som skal få økt arrangør- og formidlingskompetanse gjennom prosjektet. Det legges opp til et systematisk arbeid med nettverksbygging, organisering og utvikling av kompetanse.

Vi har fortsatt E-lån (lån en bok på brett eller pc hvor du enn er), i tillegg til vanlig utlån på biblioteket. Bokbussen fra Kåfjord betjener alle skoler og barnehager, Lyngen folkebibliotek har 20 % personalressurs pluss medier på bussen. Biblioteket fungerer også som skolebibliotek for Eidebakken skole.

Biblioteket er «møteplass» for fjernstudenter ved Nord-Troms Studiesenter og andre studenter. De har forelesninger på lyd/bilde, både på dag- og kveldstid (nøkkelkontrakt). Ole Bok arrangement med utdeling av bøker til alle nyfødte, 2-, 4-, og 6 åringer i kommunen Bokkofferter (5 stk.) som lånes til barnehage og småskole for språkstimulering. Vi har tatt i bruk nettbrett, både for å vise hvordan lånerne kan laste ned og ta i bruk ebok og vil har også lastet ned lærings-apper som barn og barnehager kan bruke når de er på biblioteket.

Mål:

Lyngen folkebiblioteks overordnede mål er å sikre befolkningen i regionen en best mulig bibliotekstjeneste (Bibliotekloven § 1).

Målsettinger og utfordringer for perioden

- Opprettholde og utvikle tjenesten, fortsatt å ha bibliotek med sentral beliggenhet og gode åpningstider, et lavterskeltilbud for folk flest. Være mer og lettere tilgjengelig ved å være på sosiale medier.
- Fortsette det gode samarbeidet med de andre Nord-Troms bibliotekene.
- Økonomisk ramme til Ole-Bok arrangementer (utdeling av bøker for å fremme leselyst) årlig. Her har vi fått donert 5000,- kroner i fra Roald Ellingsen etter en kunstutstilling han hadde på biblioteket og prosentandel av salget.
- Slitasje og deponering av bøker på bokbuss krever barne- og ungdomsbøker i flere eksemplarer.
- Tettere samarbeid med skolene – spesielt Eidebakken som ikke har skolebibliotek.
- Bok-tilbud i barnehagen
- Bli en naturlig møteplass ved å ha flere arrangement på biblioteket
- Utvikle biblioteket til å bli aktive formidlere og uavhengige møtearenaer for samtale og debatt.
- Ut til skolene og barnehagene og formidle bøker og ha fortellerstunder.
- Flere arrangement på biblioteket.

2.2.4 Helse, sosial og omsorg

		Buds(end)	Regnskap	Avvik	Avvik i %
Ramme:	4 Helse, sosial og omsorg	2015	2015	i 1000 kr	
3100	HELSE, SOSIAL OG OMSORGSPROSJEKTER	501	960	459	92
3105	HELSE OG OMSORG ADM.	2 799	2 784	-15	-1
3310	SOSIALTJENESTEN	3 593	4 389	796	22
3311	BARNEVERNSTJENESTEN	3 096	4 724	1 628	53
3411	PRAKTISK BISTAND	2 666	2 005	-661	-25
3412	TILTAK ELDRE OG FUNKSJONSHEMMEDE	2 044	1 811	-233	-11
3414	HJEMMETJENESTEN YTRE LYNGEN	8 939	9 251	312	4
3450	LYNGSTUNET HELSE- OG OMSORGSSENTER	50 853	49 896	-957	-2
3510	SOLHOV BO- OG AKTIVITETSSENTER	10 987	8 390	-2 597	-24
	Sum ramme: 4 Helse, sosial og omsorg	85 478	84 210	-1 268	-1

Området samlet gikk så og si i balanse med et lite positivt avvik. Dette innebærer at man også klarte å ta inn budsjettert innsparinger.

Prosjekter/samhandlingsreformen

Prosjektene er kommet ut med et negativt avvik, men det har vært noe uheldig føring av fond som er blitt lagt inn i drift, det gjelder kr 250 000 som var styrking av barnevern. Dagtilbud for demente mennesker er kommet ut med kr 75 000 i minus, og det er blitt betalt kr 128 000 mer til UNN enn budsjettert for utskrivningsklare pasienter. Noen av regningene er fra 2014, men da at vi klaget og ikke godtok alle regninger som kom, ble noen først gjort opp i 2015.

Sosialtjenesten

Det ble et negativt avvik på kr 796 000. Noe av dette (ca. kr 300 000) skyldes at kommunen ikke har hatt tilgjengelige boliger for mennesker uten fast bolig. Det er en generell mangel på boliger i kommunen.

Det har vært færre ansatte til å avklare brukerne, noe som har resultert i at økonomisk sosialhjelp har blitt gitt lengere enn kanskje nødvendig.

Sosialtjenesten merker at Lyngen er en nabokommune til Tromsø. Mennesker som ikke klarer å bo i Tromsø pga. høye boutgifter flytter til Lyngen. Flere har økonomiske utfordringer og dårlig økonomistyring. Sårbar gruppe skyves ut av arbeidslivet når arbeidsledigheten øker, slik utvikling er på landsbasis. Det blir også registrert at flere kan regnes som fattige.

Barneverntjenesten

Et negativt avvik på kr 1 628 000 som rapportert. Det er blitt kjøpt tjenester fra barneverninstitusjoner, som kommunen har betalt for, samt at det er blitt plassert barn i fosterhjem. I forbindelse med omsorgsovertakelser er det behov for kjøp av juridisk bistand samt vurderinger fra eksterne faginstanser. Det er også blitt utbetalt erstatning pga. tidligere omsorgssvikt. Selv om barnetallet går ned i Lyngen, er det mange barn og foreldre som trenger hjelp av barnevernet.

Det ble i 2015 opprettet 1 nytt årsverk i tjenesten. Halve stillingen blir finansiert av styrkingsmidler fra staten.

Praktisk bistand og tiltak eldre og funksjonshemmede

Områdene har i sum et positivt avvik på kr 900.000. Årsakene til denne besparelsen er knyttet til utfordringen med å få tilsatt hjemmehjelpere, brukerstyrt personlige assistenter samt engasjere avlastningsfamilier til familier med avlastningsbehov.

Hjemmetjenesten Ytre Lyngen

Et negativt avvik på kr 312 000 hvor årsaken hovedsakelig er økte utgifter i forbindelse med sykefravær og annet fravær. En brukte også i noen måneder 0.5 årsverk mer i lønn til sykepleier enn budsjettert.

Lyngstunet helse- og omsorgssenter

Lyngstunet fikk positivt avvik på ca 1 mill. Pleie- og omsorgsavdelingene hadde mindre lønnsutgifter og større inntekter enn budsjettert, legetjenesten hadde et betydelig merforbruk på 2,6 mill. kroner.

Legetjenesten

Det er to hovedårsaker til at tjenesten i 2015 har hatt et merforbruk på ca. 2.6 mill. På slutten av 2014 var det lønnsforhandlinger mellom Lyngen kommune og Den Norske legeforening. Av en eller annen grunn var det ikke blitt foretatt forhandlinger på mange år, og resultatet ble at legene fikk etterbetalt lønn og tillegg flere år tilbake, denne etterbetalingen ble gjort i januar 2015. Nå blir det foretatt forhandlinger med legeforeningen hvert år, på lik linje som med de andre organisasjoner. Etterbetaling samt økt årslønn kom på ca. 2 mill.

Tre av våre fastleger har en gammel avtale om Nord-Norges permisjon. Avtalen går ut på at når legen har jobbet 3 år i kommunen, gir det rett til 4 måneder med permisjon med 100 % lønn. Den enkelte lege har praktisert ulike måter å ta ut permisjonen på, og det er også blitt samlet opp permisjon over mange år som ble tatt ut i 2015. Når legene avvikler permisjonen, blir det leid inn vikarer, som oftest blir det brukt vikarbyrå, som Lyngen kommune betaler for.

Fra 01.01.15 var Lyngen eget legevakt-distrikt, og Tromsø legevakt tok over tjenesten med å formidle legevakt etter kontortid. Egen legevakt fungerer bra, og befolkningen er meget fornøyd med at de kan få tjenesten, også etter kontortid i Lyngen.

Solhov bo- og aktivitetssenter

Solvov bo – og aktivitetssenter hadde et positivt avvik på 2, 597 mill. kroner. Hovedårsaken til positivt avvik er økte inntekter på ressurskrevende brukere. Det ble brukt mer i vikarutgifter og overtid enn budsjettert. Det er behov for mer personell med høgskoleutdannelse, og selv om en prøver å rekruttere aktivt får en ikke ansatte til å ta formell utdannelse.

Statlig tilsyn

Det har vært 2 tilsynsbesøk fra Fylkesmannen. Ett tilsyn angående ernæring for beboere ved langtidsavdelingen ved Lyngstunet og ett tilsyn ved Solhov bo- og aktivitetssenter. Begge tilsyn resulterte i at vi fikk avvik, men ved å lukke avvikene har vi fått tilført ny kunnskap og skjerpet våre rutiner. Tilsyn er med på å øke kvaliteten på tjenestene.

2.2.4.1 Måloppnåelse

Barn-unge

Det er etablert tverrfaglig gruppe med representanter fra oppvekst, helsestasjon, barnevern, kommunepsykolog, lege, Nav og rus/psykisk helse som jobber forebyggende i forhold til barn- og unge. Gruppen kaller seg «Ressursgruppe for barnets beste», og er et resultat av at de fleste som er med i gruppa, var med i KS nettverk, **god samhandling barn- og unge**, hvor fokus særlig var rettet mot barn i risikogrupper (rus og psykiske lidelser). Helsestasjon, barnehage og barnevern har deltatt i et prosjekt innfor foreldreveiledning, og har startet opp med kurs i kommunen.

Med prosjektmidler for å bekjempe barnefattigdom, som Nav disponerer, er det engasjert en prosjektleder i Aktiv Ferie og fritid for barn og unge i Lyngen. Det er søkt om prosjektmidler også for 2016. Det er opprettet 0.5 årsverk fast (oppvekst) fra 2016. Prosjektet er åpent for alle barn og unge, og dermed unngår en at de tilbudet er rettet mot, ikke blir merket som fattig.

I 2014 ble det søkt om prosjektmidler til kommunepsykolog. Fra september 2015 har det vært ansatt psykolog i kommunen. Det er bestemt at stillingen skal være prioritert for barn og unge, og psykologen har jobbet nært opp mot våre to ungdomsskoler, men har også gjort seg kjent i barnehagene og i barneskolene. Behovet for tjenesten har vært stor. Kommunepsykologen og miljøarbeider for barn/unge har etablert møteplass en ettermiddag/kveld i uka for ungdom fra Lyngen som går på skole i Tromsø. Stillingen er tatt med i økonomiplanen 2016 -2019 med årlig tilskudd på kr 300 000 fra staten.

Frisk liv, folkehelse og rehabilitering

Skogholmen (foto: Elisabeth Torstad)

I 2015 har en prøvd å få etablert frisklivssentralen, det er utfordringer særlig i forhold til å skaffe egne lokaler. Nå er gruppene samlet i den gamle skolen på Eidebakken. Deltakerne i gruppene er henvist av lege. Det blir gjennomført en helsesamtale ved oppstart og midtveis etter 6 uker og slutt evaluering. Den kommunale fysioterapeuten og jordmor arrangerer kurs for de gravide. Det er blitt satset på rehabilitering gjennom et nært samarbeid mellom fysioterapeut, ergoterapeut og hjemmetjenesten. Ergoterapeuten har undervist de ansatte innfor pleie- og omsorg om hjemme rehabilitering (trening), og det er etablert rehabilitering hjemme hos brukerne, hvor målsettingen er å utsette behov for institusjonsplass. Kommunefysioterapeuten har åpen trening for beboere ved Lyngstunet og eldre utenfra en dag i uka.

Det er blitt etablert dagtilbud for hjemmeboende mennesker med demens sykdom. Omfanget er 1 dag i uka i Indre Lyngen og 1 dag i Ytre Lyngen. Tilbudet har omfattet 7 – 8 personer. Selv om det kun er en dag i uka, er det et positivt tiltak både for den det gjelder og for pårørende. Tilbudet blir gjerne kombinert med avlastning på Lyngstunet.

Høsten 2014 ble Lyngen kommune med i et samarbeidsprosjekt om aktivitetsvenn for mennesker med demens sykdom, som Nasjonalforeningen for folkehelse har igangsatt.

Helselaget Vårvon på Jægervatn har vært den lokale arrangør, og har bidratt med tilstelninger. Gjennom samarbeidet har en klart å få utdannet 10 personer til aktivitetsvenn.

Gjennom samarbeid mellom frivilligsentralen, Eidebakken ungdomsskole og Lyngstunet, har elever hatt aktivitet en dag i uka for beboere ved Lyngstunet. Tiltaket har vært meget positivt, og det blir ønsket som en fast ordning.

Hver onsdag arrangerer Røde Kors besøkstjeneste hyggestund for beboere ved Lyngstunet, det samme gjør «Sentervennene» ved Lenangen omsorgssenter. Den frivillige innsatsen er et nyttig bidrag også innfor eldreomsorgen.

Det er etablert et aktivitetstilbud – FLOKA/Sollia aktivitet for mennesker med rus/psykiske problemer. Etter at det grønne bygget brente ned i desember 2014, ble tilbudet etablert i det gamle sykehjemmet. Det er 7 – 8 personer som bruker stedet regelmessig.

Det er nedsatt ei arbeidsgruppe som skal utrede arbeidsmuligheter for funksjonshemmede i tillegg til Lyngsalpan Vekst. Det er behov for flere arbeidsplasser/aktiviteter for mennesker med funksjonshemming.

Utviklingstrekk innfor helse- og omsorg

KOSTRA-tall viser at mottakere av hjemmesykepleie og praktisk bistand har hatt en liten nedgang fra 2014 til 2015. Det er mottakere under 67 år som øker, mens det er en liten nedgang av mottakere over 80 år. Det er i samsvar det utviklingen nasjonalt. Behovet for hjelp øker blant de yngre mennesker, mens de eldre får bedre helse, og har mindre hjelpebehov.

Når det gjelder institusjonsplasser, viser utviklingen at behovet for plasser for mennesker med demenssykdom øker.

Per i dag har Lyngen kommune 24 sykehjemsplasser (langtid), som er fordelt med 8 plasser på 3 små avdelinger, 2 av avdelingene er tilrettelagt for mennesker med demenssykdom, en av de 16 plasser blir brukt som avlastningsplass for hjemmeboende med demens sykdom. Dette blir gjort for at mennesker med demenssykdom opplever trygghet med et lite og oversiktlig miljø. En regner med at 4 av 5 som har behov for langtidsplass er dement, utviklingen i Lyngen er som på landsbasis, og det er behov for flere tilrettelagte plasser også her.

Lyngen kommune ligger under gjennomsnittet når det gjelder antall sykehjemsplasser, og i snitt blir 4 av de 6 korttidsplasser brukt som langtidsplass, noe som også har gitt en betydelig merinntekt i vederlagsbetaling. Samtidig er det en utfordring å ha ledig plass når sykehuset melder ut pasient som er klar for overflytting til kommunehelsetjenesten. Klarer vi ikke å ta imot pasienten, må vi betale kr 4000 pr døgn på UNN.

Omsorgsboligene våre er gode buffere for å begrense behovet for sykehjemsplasser. Ved Lenangen omsorgssenter er det 12 omsorgsboliger, Lyngstunet har 23 omsorgsboliger, og Solhov 15 omsorgsboliger. Alle våre omsorgsboliger har heldøgnsbemanning, noe som betyr at det kan bli satt inn ekstra ressurser ved akutt sykdom eller økt pleiebehov. Målsettingen vår er at eldre og mennesker med funksjonshemming skal kunne bo hjemme hele livsløpet, og når vårt tiltak og tildelingsteam har møte 2. hver uke, er det denne målsetting som styrer valget av tjenester.

Det er behov for personell 24 timer i døgnet alle årets dager for å gi pleie- og omsorgstjenester. De som går i turnus jobber hver 3. helg, noe som er en meget god ordning for arbeidstakerne, men som resulterer i at det blir mange små helgestillinger (fra 14% -25%).

Solvov bo- og aktivitetssenter (foto: Hilde Grønnaas)

Det er vanskelig å få disse stillingene besatt, og konsekvensen blir ustabil bemanning i helgene, og vikarer uten formell kompetanse. Dette gjelder i hovedsak omsorgsfagarbeidere, da de fleste av våre sykepleierstillinger er hele stillinger.

Kompetanse: Gjennom rekrutterings- og kompetansemidler som vi får tildelt fra fylkesmannen, kan kommunen gi støtte de som tar utdanning eller øker sin kompetanse. I 2015 tok 5 av våre assistenter fagbrev i omsorgsfagarbeid, flere holder på med å få tatt fagbrev. 2 fullførte sykepleierutdanning. Høsten 2014 startet 3 avdelingsledere på utdanning i ledelse, som er samlingsbasert og går over 2 år, de er ferdig vår 2016. 1 avdelingsleder og 1 sykepleier har tatt «Helse og omsorg i plan», i regi av KS.

Data/Velferdsteknologi:

Det er nedsatt ei arbeidsgruppe som jobber aktivt med å ta i bruk velferdsteknologi. Velferdsteknologi er med på å gjøre menneskene selvstendig, og styre sin hverdag uten å være avhengig av at hjelpa kommer på faste tidspunkter i døgnet, samtidig skal det spare ressurser (både menneskelige og økonomiske). Det er en voldsom utvikling av teknologien, og ved statlig styring, skal en prøve å innføre samme type teknologi i alle landets kommuner. I vår økonomiplan 2016 -2019, er det satt av 1 mill. kroner hvert år til formålet.

I løpet av 2015 har en tatt i bruk data for å skrive rapporter, nå gjenstår kun Solhov bosenter for at alle rapporter blir skrevet inn i datasystemet Profil. All kommunikasjon mellom spesialisthelsetjenesten og kommunen skjer via elektronisk meldingsutvikling, noe som har redusert kommunikasjon via telefon til det minimale. Skriftlig kommunikasjon er med på å kvalitetssikre informasjonen.

2.2.5 Plan, næring og teknikk

	Buds(end)	Regnskap	Avvik	Avvik i %
Ramme: 5 Plan, teknikk og næring	2015	2015	i 1000 kr	
4400 BYGG OG ANLEGG, PROSJEKTER	320	479	159	50
4405 PLAN	5 656	6 648	992	18
4410 BYGG OG ANLEGG	26 140	28 525	2 385	9
4710 VANN OG AVLØP	-748	-596	152	-20
4810 FEIING OG BRANNBEREDSKAP	2 965	2 711	-254	-9
Sum ramme: 5 Plan, teknikk og næring	34 333	37 768	3 435	10

Det er et samlet merforbruk for området på ca. 3,5 mill. kroner. Merforbruket kan i hovedsak relateres til manglende budsjett til husleie for rådhuset og kjøp av konsulenttenester.

Prosjekter

Ansvarsområde 4400 Bygg og anlegg – prosjekter hadde i 2015 et merforbruk på kr 159 000 og er relatert til kai på Sandneset i Nordlenangen, utvidelse Lenangsøra kikregård, utvidelse av Eidebakken kirkegård.

Plan og næring

Ansvarsområde 4405 Plan og næring hadde i 2015 et merforbruk på ca. 1 mill. kroner. Resultatet skyldes i hovedsak merforbruk innenfor kjøp av juridisk bistand (kr 125 000), kjøp av konsulenttenester (kr 830 000), overføringer Visit Lyngenfjord, samt ubudsjetterte lønnsmidler til landbruksvikartilbudet (kr 430 000). Store deler av konsulentbruk til reguleringsplan var budsjettert som investeringer, men må omposteres til drift. Det kommunale regnskapsregimet baserer seg på nettobudsjettering/regnskapsføring, slik at mindreforbruk innenfor lønns- og pensjonsposten (kr 718 000), samt merinntekter innenfor byggesak (kr 105 000), har bidradd til mindreforbruk innenfor ansvarsområdet.

Bygg og anlegg

Bygg og anlegg (ansvar 4410), har for 2015 et regnskapsført merforbruk på ca. 2,4 mill. kroner. Oppsummert er årsaken:

- Leiekostnader for rådhuset til Giæver eiendom AS på kr 2,149 mill. Som følge av at bygget ikke ble kjøpt som forutsatt er kostnadene til leie påført kommunen uten at dette er budsjettert.
- Driftsutgifter transportmidler, art 11701 hadde i året 2015 et overforbruk på ca. kr 100 000. Leieavtalen med Helgesen Maskin for kommunale biler ble avvirket i 2015, som følge av dette ble det foretatt noen større reparasjoner før innlevering. Forbruket på denne arten har for årene 2013-2015 ligget fra kr 70 000 til 100 000 over det som har vært budsjettert. For budsjettåret 2016 er det avsatt midler tilsvarende forbruket de senere år.
- Lyngen kommune overtok ansvaret for driften av Lyngenhallen fra 1.1.2015. Det ble ikke budsjettert midler til vedlikehold av bygning og tekniske anlegg i 2015 noe som medførte overforbruk på ca. kr 100 000.

Vann og avløp

Vann og avløp, (ansvar 4710), har for 2015 et merforbruk på kr 152 000. Dette er knyttet til montering av nødkloranlegg på som følge av pålegg fra Mattilsynet. Disse tiltakene utgjorde alene et forbruk på kr ca. kr 300 000.

Aktivitetsnivå 2015 innenfor Plan, næring og teknikk

Aktivitetsnivået innenfor Plan, næring og teknikk i 2015 er vist i Tabell 1.0 og 2.0.

Tabell 1.0 Nøkkeltall aktivitet saksbehandling Plan, næring og teknikk for perioden 2013-2015

Aktivetsområde	2015	2014	2013	Endring 2014 til 2015
Matrikelbrev – oppmålingssaker	21	30	37	-9
Endring av eiendom/oppretting nye matrikler	32	30	12	2
Jordlovsaker	5	6	4	-1
Konsesjons og drivepliktsaker	9	3	4	6
Byggesaker	49	58	35	-11
Ferdigattester	35	32	Ikke data	3
Utslippssaker	13	9	10	4
Plansaker sluttbehandlet i kommunestyret	2	1	1	1
Næringsfondet – behandlede søknader	36	26	22	
Motorferdselssaker	43	35	32	

Tabell 2.0 Nøkkeltall aktivitetsnivå Plan, næring og teknikk for perioden 2012-2014

Aktivetsområde	2015	2014	2013	Endring 2014-2015
Antall bruk i drift	50	56	60	-6
Produksjonstilskudd ¹ , (kr)	17 166 435	17 682 696	19 394 404	-566 261
Jordbruksarealer i drift, (dekar)	15 000	15 000	15 000	0
Utbetalte NMSK-midler - skogkulturmidler, (kr.)	0	26 670	40 965	-26 670
Skogkultur - planting/rydding/tynning, (da)	3 000	42	78	2 958
Avvirket virke, (m3)	2 020	3 000	3000	-980
Nybygg/opprusting skogsbilveier, (meter)	900	7 000	2 300	-6 100
Skogbruksfondet - saldo pr. 31. desember, (kr.)	63 140	63 140	63 600	0
Tildelte BU-midler totalt (tilskudd + lån)	5 400 000	1 800 000	3 925 000	3 600 000
Tildelte SMIL midler, (kr.)	107 000	149 000	149 546	-42 000
Regionalt Miljøprogram (RMP)	676 354	798 560	669 740	-122 206
Byggeklare kommunale boligtomter	25	17	17	8
Solgte kommunale boligtomter	0	0	0	0

¹ Vedrørende produksjonstilskuddsmidlene anmerkes at kommunene kun har funksjon som forvalter av disse ressursene. Midlene er således ikke kommunale, og de er heller ikke budsjettert via det kommunale budsjettet. Midlene er statlige, og kommunen forvalter saksbehandling og produserer utbetalingsunderlag for utbetaling. Selve utbetalingene skjer via fylkesmannens økonomisystem.

Næringsfondet – total tildeling fra TFK, (kr.)	1 200 000 ²	1 200 000	1 700 000	0
Næringsfondet – totalt søknadsbeløp (kr.)	4 194 327	3 830 213	1 806 680	364 114
Næringsfondet – totale tildelinger, (kr.)	1 442 000	1 559 438	643 000	-117 438
Næringsfondet – disponibel saldo pr. 31. des., (kr.)	1 556 638	1 638 934	2 001 372	-81 756
Driftsutg. 42 km kom. veier/GS-veier (kr./pr. km.) ³	78 276	62 619	Ingen data	15 657
Vann – utskifting vannledning, (meter)	500	550	0	-50
Vann – nyanlegg vannledning, (meter)	950	0	25	950
Avløp – utskifting avløpsledning, (meter)	180	100	0	80
Avløp – nyanlegg avløpsledning (meter)	420	0	100	420
Avløp – utskiftet overvannsledning, (meter)	180	0	40	180
Avløp – nyanlegg overvannsledning, (meter)	420	0	0	420
Vei – antall monterte nye veilysarmaturer	162	170	26	-8
Vei – asfaltert strekning (meter)	50	100	0	-50

Feiing og brannberedskap

På feiing har man hatt et lite overforbruk på drøyt kr 12 000. Dette skyldes behov for ekstrahjelp til feiing.

Lyngen kommune har 1142 piper som skal feies. Feiinga er behovsprøvd. I 2015 ble det feid 517 piper og foretatt 112 tilsyn.

Brann og redning hadde i 2015 et mindreforbruk på kr 242 000. Begrunnelsen for dette er at det i 2015 ble innført Nødnett og der Lyngen kommune må betale en abonnements avgift til Staten på kr. 250 000,- hvert år. Nødnettet ble først tatt i bruk i november 2015 og dermed ble avgiften lav i 2015.

Lyngen kommune har 3 korps med totalt 40 personer. De som er med i korpsene må ta en nødvendig utdanning. De siste årene har Lyngen kommune fått bevilget fra Staten kr 178 000 til dette formålet. I 2015 hadde brann og redning 6 personer på denne utdannelsen. Videre planer for utdanning er lagt.

Nødnettet ble tatt i bruk i slutten av 2015. Dette krevde mye øving og ressurser før det ble innført.

Brann og redning hadde 10 utrykninger i 2015, derav 2 boligbranner.

Oljevernberedskap

Lyngen kommune er med i et interkommunalt oljevernberedskap (IUA) der mannskap fra Tromsø brann og redning rykker ut med nødvendig utstyr for å bistå lokale mannskaper. Avgift som Lyngen kommune må betale er: 27 000.

² Kommunalt næringsfond inkl. regionale midler – kr 200 000 fra Troms fylkeskommune og kr 165 000 tildelt fra fondet.

³ Beregnet for Tjeneste 3321 Kommunale veier, og er basert på: Eks. mva./ikke drift veilys/inkl. lønn/eks. avskrivninger.

2.2.5.1 Måloppnåelse

I forhold til satsingsområdene definert i kommuneplanen samfunnsdel, ivaretas flere av fokusområdene ved at disse er innbakt i rammeområdets årsbudsjett, økonomiplan og investeringsplan.

Når det gjelder konkrete satsingsområdene er det særlig jobbet med kommunereformen, stedsutviklingsprosjektet på Lyngseidet, KMDs Byregionprogram, felles kystzoneplan for Lyngenfjorden samt felles kystzoneplan for Tromsøregionen. På plansiden er det videre iverksatt planoppstart for reguleringsplanarbeid for Tyttebærvika, Koppangen samt utvidelse av kirkegårdene på Eidebakken og Lenangøyra. Det anmerkes særskilt at kommunereformarbeidet har lagt beslag på betydelige bemanningsmessige ressurser ved at Lyngen kommune har påtatt seg sekretariatsarbeid for Lyngenfjordalternativet på vegne av Lyngen, Storfjord og Kåfjord kommuner. I tillegg er det i kommunereformprosessen lagt ned stor innsats mot Tromsalternativet og Status Quo-evalueringen. Det er også lagt ned ekstra økonomiske ressurser for å få oppdatert kommunens «gårdskart» (AR5-kartverket), som brukes som grunnlag for håndtering av produksjonstilskuddsordningen.

Gjennom 2015 er det rettet oppmerksomhet mot intern tjenesteproduksjon gjennom fokus på saksbehandlingstid og restanser. Innenfor de ulike tjenesteproduksjonsområdene på PNT foreligger det ingen restanser, og Lyngen kommune leverer tjenester innenfor de ulike forvaltningsområdene ihht lovverkets krav. Dette er en status som har vært gjeldene for Lyngen kommune i flere år. Som følge av stort arbeidspress, har det imidlertid ikke vært rom for å jobbe med intern organisasjonsutvikling som ønsket. For faglig utvikling og kompetanseheving søkes medarbeiderne tilført faglig oppdatering gjennom forskjellige kurs og fagseminarer.

Når det gjelder økonomi, har fokus vært rettet mot minimalisering av driftskostnader, maksimering av inntekspotensialet, samt å holde budsjetter. Vedrørende inntektsøkning vises det til at det innenfor byggesak og oppmåling registreres betydelige merinntekter (kr 110 000) i forhold til budsjett. Totalt er også det totale inntektsgrunlaget for disse tjenesteområdene økt betydelig sammenlignet med tidligere år (for byggesak kr 245 000, mens for oppmåling ligger disse på kr 290 000). Resultatforbedringen kommer som et bevisst fokus mot revidering og oppjustering av gebyrregulativet mot et mer reelt nivå. Når det gjelder det budsjettmessige merforbruket, er dette i all hovedsak relatert til at store plankostnader som av regnskapsforskriftsmessige årsaker er belastet drift og ikke investering (Koppangenplanen).

Innenfor eiendomsforvaltningsområdet informeres det om at måloppnåelsen er mangelfull. Dette ved at det innledende arbeidet med kartlegging av status for forvaltning, drift og vedlikehold (FDV) for kommunale bygg og eiendommer med sikte på avdekking av potensialet for effektivisering, drift og avhending av eiendomsmasse, ikke har blitt fulgt tilfredsstillende opp av administrasjonen. Dette har sammenheng med stor arbeidsmengde i form av mange prosjekter og prioritering mellom disse og ordinære driftsoppgaver. Det er bl.a. lagt ned betydelige ressurser i håndtering av kommunens eiendom i Tyttebærvika samt rådhuskjøpet.

Gjennom arealplanen er det avsatt flere nye området til både næringsutvikling og boligbygging. På dette feltet vises det til at Innereidet boligfelt er ferdigstilt med 10 boligtomter. Videre er det iverksatt prosjekteringsarbeid med utvidelse av Furuflaten industriområde, samt forberedende arbeid for realisering av ny kai på Sandneset.

Kommunestyrets budsjettmessige satsing på infrastrukturutvikling innenfor vei (Ullsfjordforbindelse, utskifting av lysarmaturer) er også håndtert ihht politiske prioriteringer. Innenfor næringsssatsingen er det kommunale næringsfondet styrket gjennom ekstrabevilgninger med 1,5 mill. kroner, og kommunen har totalt disponert ca. 2,5 mill. kroner via fondet til ulike næringsprosjekter.

Folkehelseperspektivet samt barn og unges oppvekstmiljø har bl.a. vært ivaretatt gjennom deltakelse i et prosjekt rettet mot etablering av turstier sammen med reiselivsnæringen. Dette prosjektet har ved utgangen av 2015 klarert 10 turstier klar for merking. Videre er det foretatt oppstart av prosjekt for etablering av parkering og toalettfasiliteter i kommunen. Gjennom ulike planprosesser er også forhold relatert til klima/miljø og samfunnsikkerhet ivaretatt via KU-utredninger og via bestemmelser relatert til arealdisponering, byggesak og rekkefølgebestemmelser. Gjennom stedsutviklingsprosjektet på Lyngseidet, har det vært rettet et særlig fokus mot barn og unge, folkehelse, oppvekstmiljø, merkevarebygging og lokalsamfunnsutvikling. Bl.a. er det iverksatt arbeid med utvikling og oppgradering av Kirkeparken.

2.2.6 Finans

Rammeområdet omfatter i hovedsak avsetning til sentrale og lokale lønnsoppgjør, budsjettreserve og premieavvik på pensjonskostnader, samt kjøp og salg av konsesjonskraft og motpost for avskrivninger som er belastet på ramme 1-5.

		Buds(end)	Regnskap	Avvik	Avvik i %
Ramme: 6 Finans		2015	2015	i 1000 kr	
8000	PREMIEAVVIK, PENSJONS- OG LØNNSRESERVE, MV.	4 885	1 065	-3 820	-78
8900	AVSKRIVNINGER (MOTPOST)	-17 180	-17 182	-2	0
	Sum ramme: 6 Finans	-12 295	-16 117	-3 822	31

Rammeområdet har et positivt avvik på kr 3,822 mill. kroner som følge av lavere pensjonskostnader og ubrukt lønnsreserve. Lavere pensjonskostnader på ca. 2,3 mill. har sammenheng med et moderat lønns- og trygdeoppgjør for 2015, som medførte lavere reguleringspremie og generelt lavere pensjonskostnader enn pensjonsselskapenes prognoser fra høsten 2014.

Av avsatt lønnsreserve til sentrale og lokale oppgjør på 3,8 mill. er ca. 1,5 mill. ubrukt. Her må imidlertid nevnes at ikke alle lønnsforhandlinger er gjennomført da noen tok ut brudd i forhandlingene for 2015. Disse vil bli gjennomført i 2016.

Salg av konsesjonskraft

Inntektene for salg av konsesjonskraft fra Rottenvik kraftverk var på i alt kr 155 000. Det ble betalt kr 105 000 til Troms Kraft for dette uttaket. Netto inntekter til kommunen ble derfor bare kr 30 000, som var kr 30 000 under kommunestyrets vedtatte netto budsjett på kr 80 000.

Pensjonskostnader

Lavere pensjonskostnader enn forventet var den største årsaken til årets driftsmessige overskudd. På alle rammeområder ble det betydelige innsparinger.

Tabellen viser avvikene pr. rammeområde:

	Mill. kr.
1 Politikk og kirke	0,0
2 Administrative tjenester	0,3
3 Oppvekst og kultur	0,7
4 Helse, sosial og omsorg	2,1
5 Plan, næring og teknikk	0,4
Sum pensjonspremie ramme 1-5	3,5
6 Finans	2,3
Sum pensjonskostnader	5,8

Som nevnt i budsjettdokumentet for 2015, ville rådmannen kvalitetssikre budsjetterte pensjonskostnader nøye i 2015 som følge av overgangen til nytt selskap og forventning om nedgang i pensjonspremien. Dette skulle bli tatt opp i forbindelse med tertialrapporteringene, og regnskapsrapporteringen viste at det ville bli betydelige besparelser.

2.2.7 Budsjettskjema 1A

Rammeområde 7 er i hovedsak det samme som det obligatoriske budsjett- og regnskapsskjema 1A, med unntak av avsetninger og bruk av bundne fond som bokføres under de ulike sektorene.

	Buds(end)	Regnskap	Avvik	Avvik i %
	2015	2015	i 1000 kr	
Ramme: 7 Budsjettskjema 1A				
8001 EIENDOMSSKATTEKONTOR	-6 500	-6 474	26	0
9000 FRIE INNTEKTER, RENTER OG AVDRAG, AVSETNINGER	-186 284	-188 407	-2 123	1,14
Sum ramme: 7 Budsjettskjema 1A	-192 784	-194 881	-2 097	1,09

Følgende elementer inngår i rammeområdet for 2014:

- Eiendomsskatt.
- Renteutgifter-/ og inntekter startlån.
- Renteutgifter lån kommunale formål og kassekreditt, renteinntekter bankinnskudd.
- Avdrag på lån til kommunale investeringer.
- Kompensasjonstilskudd fra staten for investeringer i skole og omsorg.
- Avsetning og bruk disposisjonsfond.
- Overføring av driftsmidler til investeringsregnskapet.

Årets regnskapsmessige overskudd på kr 5.868.262,97 fremkommer ikke i avviksoversikten ovenfor.

Positivt avvik på ca. 2,1 mill. skyldes lavere renteutgifter. Årsaken er nedgang i rentenivået gjennom året.

Skatt og rammetilskudd

Systemet med inntektsutjevning innebærer at utviklingen i egne skatteinntekter vil ha liten betydning i skattesvake kommuner, dvs. kommuner med skatteinngang på under 90 % av landsgjennomsnittet. For disse kommunene er det utviklingen i samlet skatteinngang for landets kommuner som har mest betydning.

På grunn av den store omfordelingsmekanismen vil en kommune med skatteinngang på under 90 % av landsgjennomsnittet kun få beholde 5 % av en økning i egne skatteinntekter, alt annet likt. Tilsvarende gjelder ved en reduksjon i egne skatteinntekter (*kilde: Fylkesmannen i Troms, februar 2016*).

Lyngen kommune hadde i 2015 en skatteinngang pr. innbygger på 72,7 % i prosent av landsgjennomsnittet. Dette medfører at endringer i kommunens skatteinntekter får liten virkning pga. omfordelingsvirkningen i inntektsutjevningen i inntektssystemet.

Totalt økte skatteinngangen i Lyngen kommune med 5,13 % i 2015 fra 2014.

Akkumulert skatteinngang for alle landets kommuner for 2015 ble en vekst på 6,0 % fra 2014. Statsbudsjettet for 2015 forutsatte en vekst på 5,6 %. Veksten i landets skatteinntekter var langt under forutsetningen i statsbudsjett i første halvdel av 2015. I revidert nasjonalbudsjett i mai 2015 ble derfor skatteanslaget nedjustert med ett prosentpoeng til 4,6 %. I juni vedtok derfor Stortinget å øke rammeoverføringene til kommunene. Lyngen kommune ble kompensert med ca. 0,5 mill. som kompensasjon for nasjonal skattesvikt. Dette vil ikke ha vært nok for å oppnå budsjetterte frie inntekter.

Landets skatteinntekter tok seg vesentlig opp i siste halvdel av 2015 og endte altså opp med en økning på 6 % fra 2014.

Til slutt endte Lyngen kommunes frie inntekter i balanse med vedtatt årsbudsjett fra å ligge ca. 3,7 mill. under budsjett i januar 2015. Dette viser at det er umulig å si noe sikkert om skatteinngangen før ved årets utgang. Nasjonale prognoser må danne utgangspunktet for løpende rapportering, men også disse er usikre.

Disposisjonsfond

I årsbudsjettet var det vedtatt avsetning til disposisjonsfond med 1,568 mill. Kommunestyret vedtok gjennom året å bruke ca. 3,7 mill. til ulike driftstiltak. Dette medførte altså en svekkelse av fondsavsetningene tilsvarende.

I tillegg var det vedtatt finansiering av investeringer med ca. kr 250.000.

Disposisjonsfondet var ved årets utgang på kr 8.125.923,40.

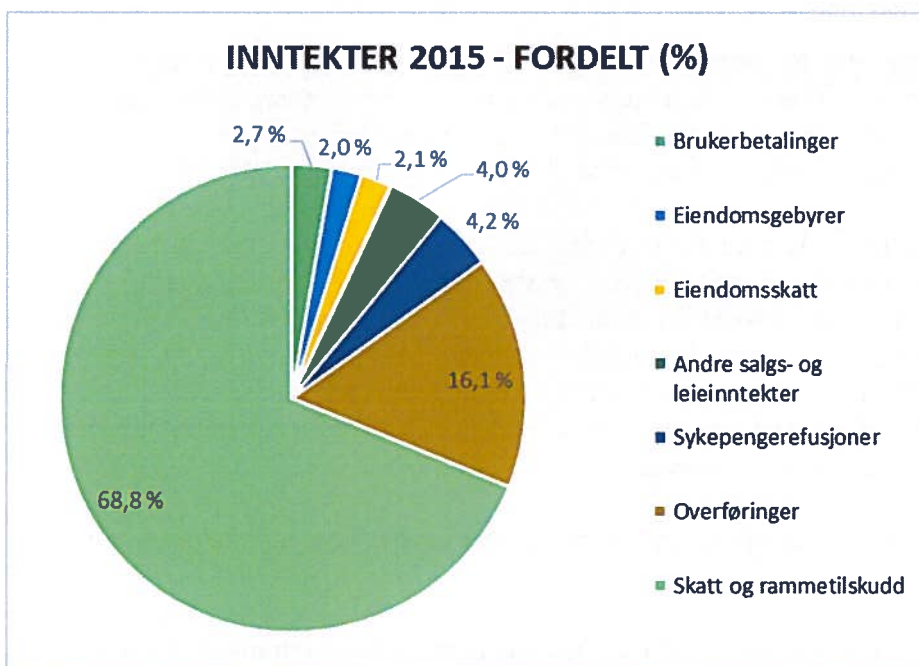
I tillegg er det avsatt netto 1,3 mill. til kommunalt næringsfond, som også er disposisjonsfond. Av kommunestyrets vedtatte avsetning på 1,5 mill. er kr 200.000 utbetalt i tilskudd.

2.3 Økonomiske nøkkeltall drift

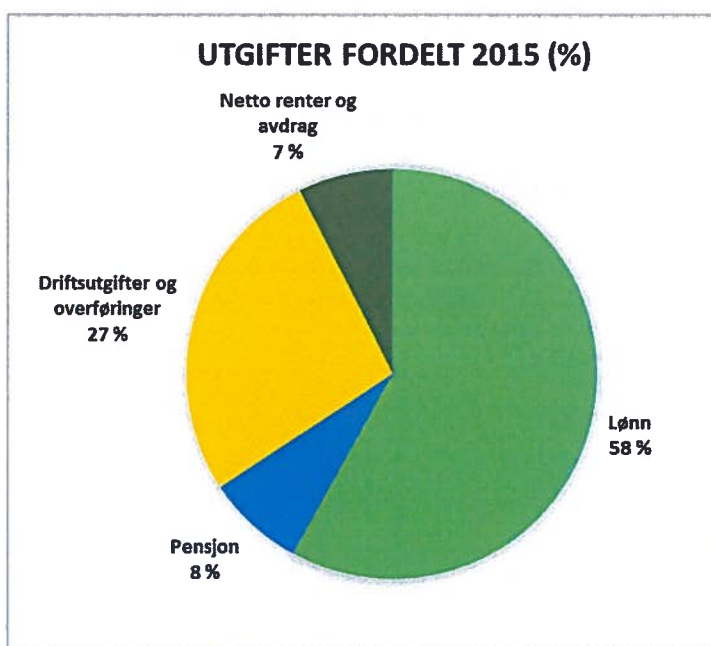
Følgende oppsett er basert på tall fra tabell i kapittel 2.1.

Fordeling inntekter og utgifter

Diagrammene nedenfor viser fordelingen av henholdsvis inntektssiden og utgiftssiden i regnskapet for 2015.

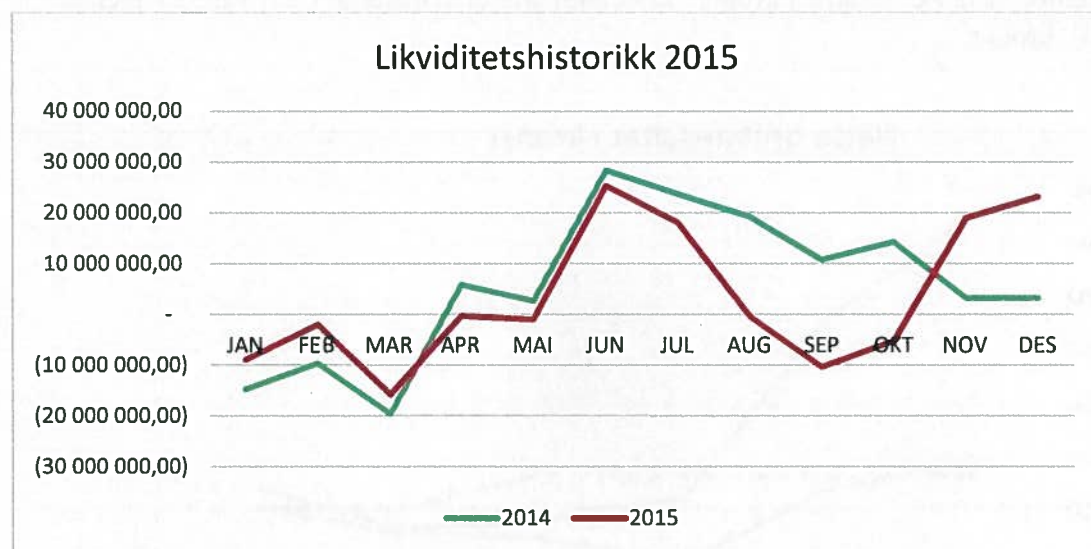
Med unntak av overføringer/sykepengerefusjoner, har kommunens inntekter også i 2015 blitt lavere ifht sum driftsinntekter enn året før. Skatt og rammetilskudd har holdt seg relativt stabilt på ca. 69 %, mens overføringer og sykepengerefusjoner har hatt en liten økning ifht. 2014.

På utgiftssiden står lønnskostnadene for 58 % av de samlede driftsutgifter. Pensjon har gått ned fra 9,2 % i 2014 til 7,6 % i 2015. Netto renter og avdrag har kun økt med 0,2 % og øvrige driftsutgifter og overføringer med 0,4 % fra 2014.

Likviditet

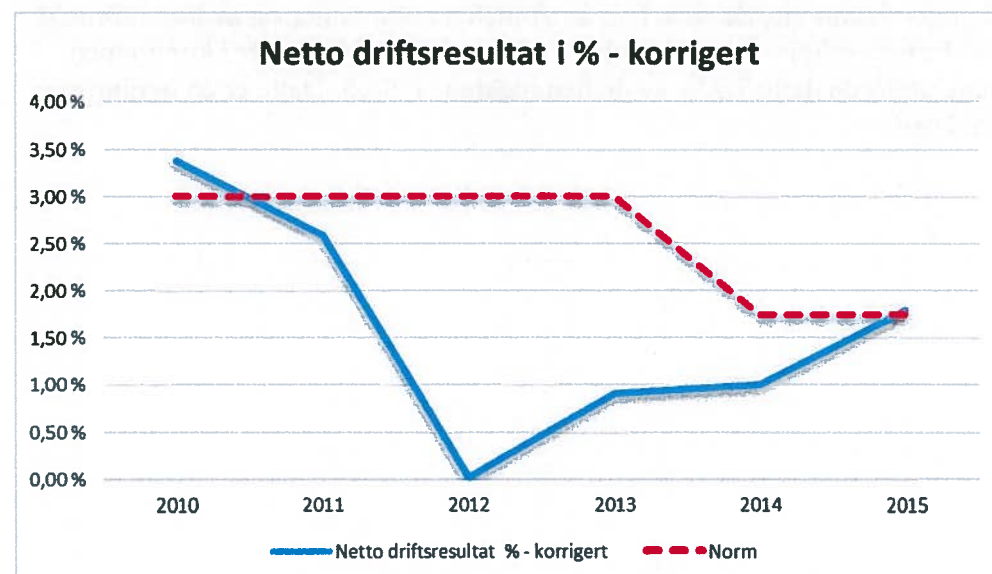
Lyngen kommune har fortsatt en anstrengt likviditet i perioder og er avhengig av kassakredittlån hos egen bank. Årsaken til dette er bl.a. svingninger i skatteinntektene. Større investeringsprosjekt kan også påvirke, selv om man de siste årene ikke har hatt dette. I 2015 fulgte likviditeten omtrent samme trend som fjoråret, men har i perioder vært mer negativ enn fjoråret.

Netto driftsresultat

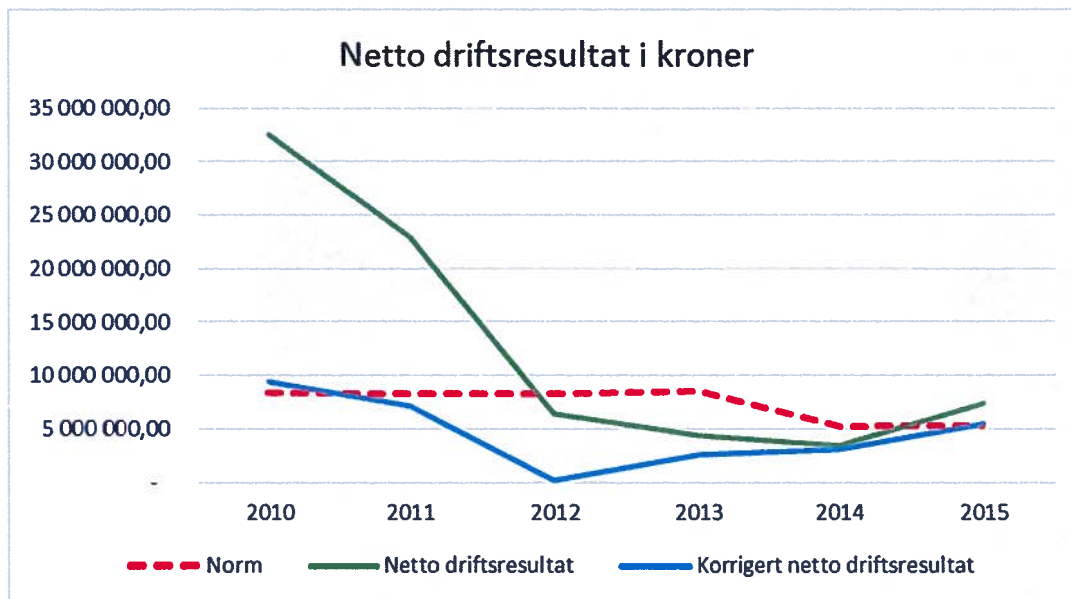
Den viktigste indikatoren på økonomisk balanse i kommunesektoren er netto driftsresultat, som blant annet skal dekke avsetninger inkl. inndekning av tidligere års underskudd og egenkapital ved investeringer. For å kunne oppnå målet om økonomisk balanse har kommunaldepartementets anbefaling for netto driftsresultat over tid tidligere vært 3 % av driftsinntektene, men f.o.m. 2014 ble dette redusert til 1,75 %.

Grafen nedenfor viser korrigert netto driftsresultat for perioden 2010-2015 satt opp mot normverdien for 3 % for årene 2010-2013 og 1,75 % f.o.m. 2014. Som en kan se er det kun i 2010 og 2015 at resultatet ikke ligger under det anbefalte nivået.

Uten tilfredsstillende netto driftsresultat vil det ikke være midler til å dekke uforutsett inntektssvikt og uforutsette utgifter, samt egenkapital til investeringer. Hvis en ikke har egenkapital til investeringer vil dette medføre at disse må lånefinansieres, og dette vil igjen påføre kommunen større faste kapitalutgifter. På denne måten vil egenkapitalen over tid svekkes.

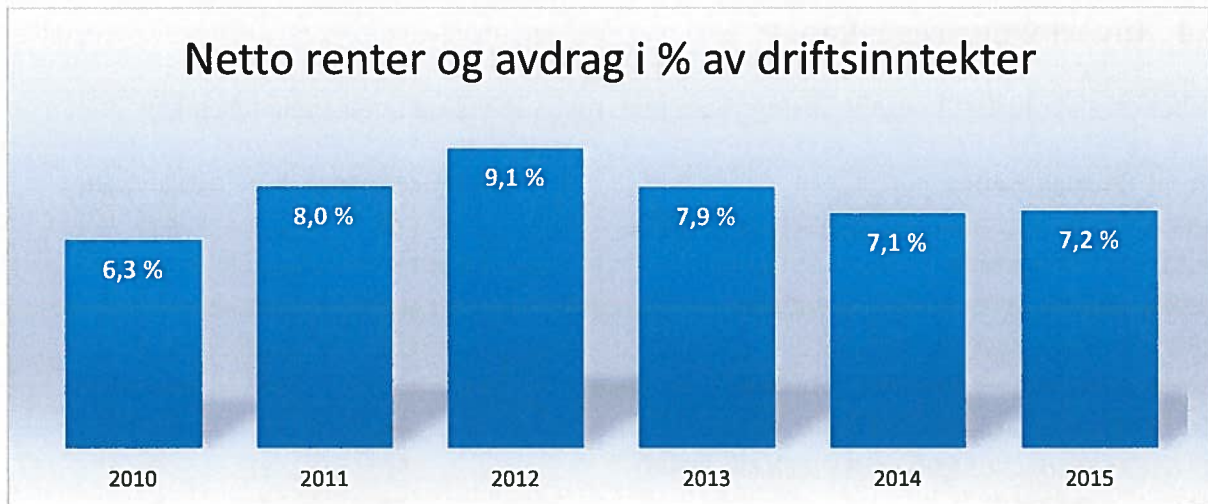
Grafen nedenfor viser det samme i kroner. Anbefalt netto driftsresultat i 2015 for Lyngen er ca. 5,28 mill. kroner.

Driftsresultatene i perioden er derfor langt under målet om økonomisk balanse. Selv om årets resultat isolert sett følger anbefalte måltall, er ikke dette som en følge av en kontrollert nedjustering av driftsnivå. Den økonomiske situasjonen for kommunen er fortsatt bekymringsfull, og kostnadsnivået bør nedjusteres ifht kapitalkostnader og gjeld.

Netto renter og avdrag i prosent av driftsinntekter

Tabellen nedenfor viser utviklingen i totale netto renter og avdrag i forhold til brutto driftsinntekter for Lyngen kommune de siste fem år. Andelen netto renter og avdrag i forhold til driftsinntektene er fortsatt relativt høy som følge av flere store utbygginger i kommunen. For Lyngen kommune utgjorde dette 7,2 % av driftsinntektene i 2015. Dette er en økning med 0,1 prosentpoeng fra 2014.

Lyngen kommune betaler fortsatt kun minsteavdrag på sine lån. Dette bidrar til å forlenge lånetiden i tillegg til økte rentekostnader.

Den økonomiske utviklingen vil i stor grad være avhengig av hvordan rentenivået utvikler seg. Netto lånegjeld per innbygger på landsbasis ekskl. Oslo kr 54 218 i snitt, mens Lyngen kommune har kr 133 377 per innbygger⁴. De store kapitalkostnadene vil derfor påvirke økonomien i flere tiår framover.

Resultatvurderinger drift

Netto driftsresultat har vært meget svakt over mange år, selv om man de siste årene vært i positiv utvikling og unngått underskudd. Etter rådmannens vurdering er kommunens omfang på tjenestetilbudet likevel fortsatt høyt i forhold til inntektsrammene, spesielt ifht investeringer.

Fokus på og kontroll av renter, avdrag, lønns- og pensjonskostnader og -utgifter har vært fokus også i 2015. De fleste driftsenhetene hadde i 2015 bra styring på de økonomiske rammene, men enkelte enheter har fortsatt utfordringer på dette området spesielt relatert til bemanning. Utfordringene vil også fortsette i årene fremover ifht nedjustering og tilpasning av drifts- og tjenestetilbud på flere områder, også med tanke på den demografiske endringen.

Selv om netto driftsresultat i 2015 isolert sett var bra, så er det etter rådmannens vurdering fortsatt ikke tilstrekkelig til å si at Lyngen kommune har en sunn økonomi. Da bør driftsresultatet være tilfredsstillende, stabilt og *planlagt* over flere år. En sunn kommuneøkonomi må fortsatt være et fokus for budsjett og økonomiplaner fremover, samt god finansforvaltning, tilpasning av bemanning og reduksjon av fravær.

⁴ Basert på ureviderte kostra-tall for 2015 per 18.03.2016. Lånegjeld er definert som langsiktig gjeld ekskl. pensjonsforpliktelser, fratrukket totale utlån og ubrukte lånemidler.

2.4 Investeringsregnskapet

Tabellen viser justert budsjett, årsregnskap inkl. mva., avvik og noter (hele tusen kr):

Pr.nr.	Prosjektnavn	Buds(end)	Regnskap	Avvik	Note
13005	LYNGSEIDET BO- OG SERVICESENTER (STIGEN)	72	138	-66	1
13017	SENTRUMSPLAN	1.787	1.787	0	
13019	ØRA INDUSTRIOMRÅDE - UTVIDELSE	1.451	1.450	1	
13021	RIVING AV KOMMUNEHUSET	119	118	1	
14101	EIDEBAKKEN KIRKEGÅRD - UTVIDELSE	127	127	0	
14102	LENANGSØYRA KIRKEGÅRD - UTVIDELSE	96	113	-17	
14103	PERSONALHUS NORD-LENANGEN KIRKEGÅRD	97	97	0	
14104	VEISKILTING	73	72	1	
14105	FIBER KOPPANGEN-LYNGSEIDET	3.666	3.657	9	
14114	IKT I SKOLEN OG HSO - FORNYING	163	297	-134	2
14115	EPHORTE - OPPGRADERING	82	82	0	
14117	LENANGEN B/U-SKOLE - OMBYGGING	1.092	1.126	-34	
14120	KULTURSKOLEN - INSTRUMENTER	124	123	2	
14126	VEILYS - ARMATURER, MV.	600	600	0	
14128	FURUFLATEN - VEI GRENDEFELT	187	0	187	3
14129	OPPGRADERING KOMMUNALE VEIER	31	0	31	
14130	KJØP AV BILER	1.212	1.188	24	
14132	BLÅBÆRSVINGEN 9 - RENOVERING	16	0	16	
14135	NØDSAMBAND	146	145	1	
14136	UTSTYR BRANN OG REDNING	111	110	1	
14139	RÅDHUS	567	567	0	
15001	EIDEBAKKEN - TILRETTELEGGING FUNKSJONSHEMMEDE	69	68	1	
15002	IKT - ØKT HASTIGHET EIDEBAKKEN	38	38	1	2
15003	IKT OPPVEKST - OPPGRADERING MASKINPARK	232	158	74	2
15004	UTEOMRÅDER SKOLENE	138	137	1	
15005	NØDAGGREGAT LENANGEN OMSORGSENTER	666	599	68	
15006	LYNGSTUNET - OMBYGGING KJØKKEN, MV.	188	190	-2	
15007	SOLHOV BO- OG AKT. - TERAPIBASSENG UTBEDRING	137	187	-50	
15008	SOLHOV BO- OG AKT. - VARMEPUMPE	263	263	0	
15009	IKT SOLHOV BO- OG AKTIVITETSENTER	166	79	87	2
15016	FIBER KARNES	272	340	-68	4
15018	KAI SANDNESET, NORD-LENANGEN	169	168	1	
15020	INNBRUDDALARM LYNGSEIDET LEGEKONTOR	174	168	6	
16002	PARKERING OG OFFENTLIG TOALETT	49	244	-195	5
42009	OKSVIK BARNEHAGE	18.424	18.337	87	6
42016	KNØTTELIA - UTBEDRINGER	90	90	0	
42410	KUNSTGRESS LYNGSTUVA	4.172	4.795	-623	7
43009	LENANGEN OMSORGSENTER - OMBYGGING	114	114	0	
47022	INNEREIDET BOLIGFELT	1.791	1.791	0	
47032	HOVEDPLAN VANN 2012	199	199	0	
Sum investeringer i anleggsmidler		39.170	39.762	-589	

13101	EGENKAPITALINNSKUDD KLP	706	706	0	8
14137	KLP - EGENKAPITALINNSKUDD	5.450	5.450	0	9
	Sum kjøp av aksjer og andeler	6.156	6.156	0	
49901	HUSBANKEN INN- OG UTLÅN	6.556	7.433	-877	10
	Sum utlån, avdrag på lån, avsetninger	6.556	7.433	-877	

SUM FINANSIERINGSBEHOV	51.882	53.350	-1.468
-------------------------------	---------------	---------------	---------------

FINANSIERING:

BRUK AV LÅNEMIDLER	-29.238	-29.279	41	
SALG AV ANLEGGSMIDLER	-3.200	-3.592	392	11
KOMPENSASJON FOR MERVERDIAVGIFT	-6.300	-6.301	1	
MOTTATTE AVDRAG PÅ UTLÅN OG REFUSJONER	-9.519	-10.532	1.013	12
ANDRE INNTEKTER	0	-42	42	
OVERFØRT FRA DRIFTSREGNSKAPET	-1.900	-1.900	0	
BRUK AV AVSETNINGER	-1.725	-1.704	-21	
SUM FINANSIERING	-51.882	-53.350	1.468	

Noteopplysninger:

1. Kjøp av mer juridisk bistand enn forventet.
2. Prosjektene 14114, 15002, 15003 og 15009 sees i sammenheng. Gir et lite positivt avvik.
3. Slutføring av prosjektet i 2015 var utgiftsført 2014.
4. Større utgifter enn forventet. Dekkes av overført bevilgning på kr 128 000 til 2016.
5. Utgifter budsjettert i 2016 og må sees i sammenheng med tidligere års budsjett.
6. Merutgifter dekkes av merinntekter fra forsikringsoppgjør, jfr. note 12.
7. Andelen på kr 0,5 mill. til Lyngstuva SK er ikke tatt inn i budsjett og regnskap. Dvs. reelt avvik er på kr 123 000 når egenandelen innbetales. Faktura utsendes og inntektsføres på prosjektet i 2016 ihht kommunestyrets vedtak i sak 26/15.
8. Ordinært egenkapitalinnskudd for sykepleiere kr 108 649 og fellesordningen kr 597 396.
9. Egenkapitalkrav for fellesordningen ved flytting fra DNB Liv til KLP.
10. Avviket skyldes avsetning til ekstraordinært avdrag som skulle vært betalt i 2014.
11. Salg av Stigen er inntektsført med 3,282 mill. som er innbetalt på klientkonto, men ikke overført kommunen som blir gjort når alle formaliteter er i orden. Øvrig salgsinntekt gjelder salg av ei boligtomt og to småbeløp for annen grunn.
12. Det ble utbetalt ca. 0,9 mill. mer enn budsjettert i forsikringsoppgjør ved ferdigstillelse av Kavringen barnehage, i hovedsak for prisstigning og offentlige påbud.

Rådmannen anser avvikene i investeringsbudsjettet for å være små og mindre avvik kommenteres ikke.

Gjenoppbyggingen av barnehagen i Oksvik har vært styrt internt og det har vært utført god økonomistyring og kvalitetskontroll både av prosjektleder og byggekomité. Dette er en praksis som bør kunne videreføres også på større investeringer i framtiden.

Følgende investeringsrammer er vedtatt overført fra 2015 til 2016 i k-sak 70/15:

(Tall i tusen kroner)		
13011	BOLIGER TIL VANSKELIGSTILTE	1.109
13019	ØRA INDUSTRIOMRÅDE - UTVIDELSE	836
14101	EIDEBAKKEN KIRKEGÅRD - UTVIDELSE	3.394
14103	PERSONALHUS NORD-LENANGEN KIRKEGÅRD	141
14104	VEISKILTING	202
14105	FIBER KOPPANGEN-LYNGSEIDET	532
14106	INFRASTRUKTUR REISELIV	300
14110	ELEKTR. FAKTURABEH., WEB-MODULER	141
14115	EPHORTE - OPPGRADERING	116
14118	BALLBINGE EIDEBAKKEN SKOLE	200
14124	REGULERINGSPLAN KOPPANGEN	152
14125	REGULERINGSPLAN TYTTEBÆRVIKA	700
14126	VEILYS - ARMATURER, MV.	241
14127	HELIKOPTERLANDINGSPLASS	700
14135	NØDSAMBAND	61
14136	UTSTYR BRANN OG REDNING	174
14139	RÅDHUS	546
15001	EIDEBAKKEN - TILRETTELEGGING FUNKSJONSHEMMEDE	84
15002	IKT - ØKT HASTIGHET EIDEBAKKEN	140
15004	UTEOMRÅDER SKOLENE	90
15008	SOLHOV BO- OG AKT. - VARMEPUMPE	289
15010	LYNGSEIDET SENTRUM - FYSISKE TILTAK	2.917
15012	REGULERINGSPLAN PARAKJORDET	200
15013	BRANNSTASJON EIDEBAKKEN - PERSONALROM	300
15016	FIBER KARNES	128
15018	KAI SANDNESET, NORD-LENANGEN	4.864
15019	INNØSNING AV TOMTER FRA OVF	240
15022	STEDSUTVIKLING - ELVEPARKEN	4.000
47022	INNEREIDET BOLIGFELT	1.313
47032	HOVEDPLAN VANN 2012	282
SUM INVESTERINGER		24.392

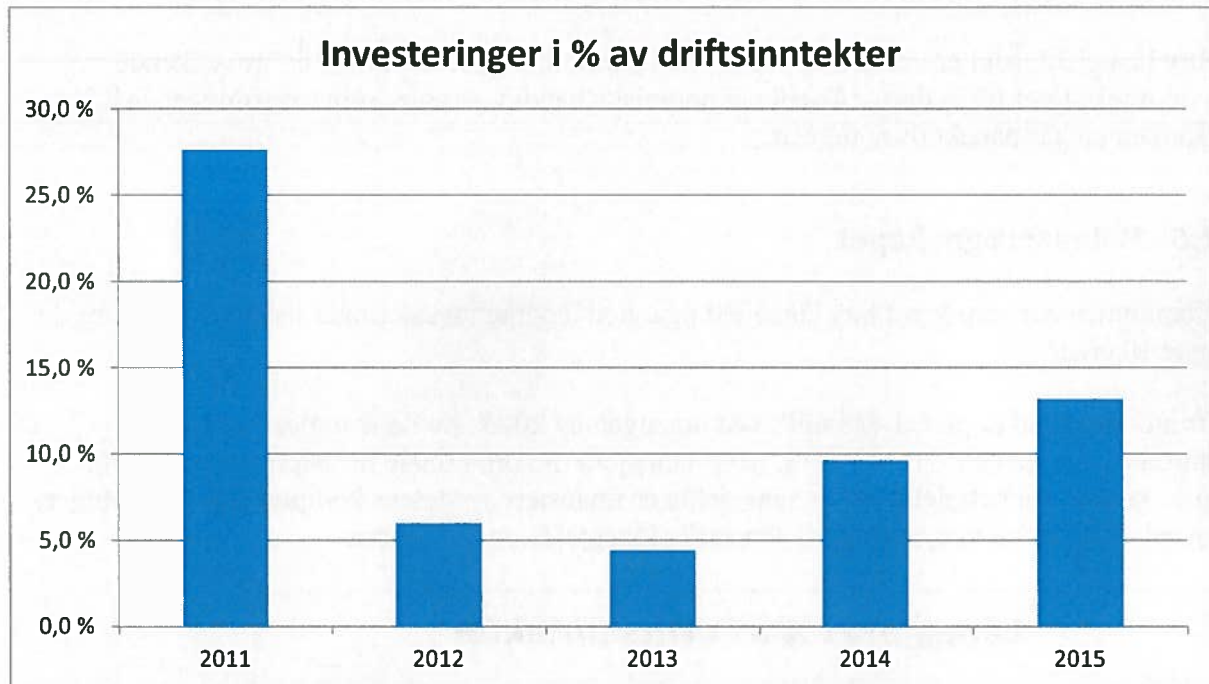
I tillegg foreslås kr 52 000 til kjøp av instrumenter i kulturskolen blir rebudsjettert i 2016. Dette fordi en fikk kr 50 000 i tilskudd mot slutten av året i tillegg til kommunal bevilgning på kr 100 000 fra tidligere år. Dermed vil kulturskolen ha større midler til rådighet enn forventet, noe som kan benyttes i 2016 som slutføring av investeringene i nye instrumenter.

Overføring av disse prosjektene med tilhørende forslag til finansiering behandles som egen budsjettendringssak i 2016.

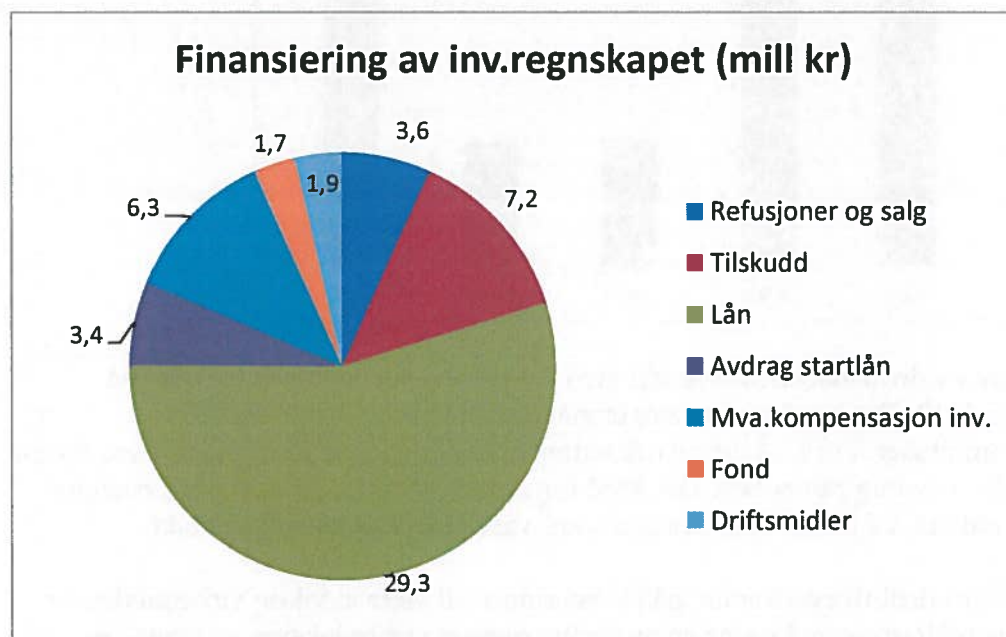
Rådmannen vil i 2016 se på rutineene ved budsjettering av investeringer som strekker seg over flere budsjettår, bl.a. der hvor tiltakene blir forsinket og dermed forskyver utgiftene i forhold til forventet framdrift.

2.5 Økonomiske nøkkeltall – investeringer

Investeringene har økt gradvis de siste 3 årene og utgjør i 2015 ca. 13 % av driftsinntektene. Slutføringen av barnehagen i Oksvik (Kavringen) utgjør nesten halvparten. Deretter følger Lyngstuva kunstgressbane, fiber Koppangen-Lyngseidet, Innereidet boligfelt, Stedsutvikling Lyngseidet, Øra industriområde og kjøp av biler. Disse er investeringer over 1 million.

Diagrammet under viser fordelingen av finansieringen av investeringsregnskapet i 2015, inklusiv startlånordningen.

Andelen av lånefinansiering er 55 % (29,3 mill). Dette er for høyt og skyldes at det ikke er vedtatt frigjort større midler i drift for overføring til finansiering av investeringene.

Resultatvurderinger investering

Investeringsregnskapet er også i 2015 finansiert i ihht vedtatt budsjett.

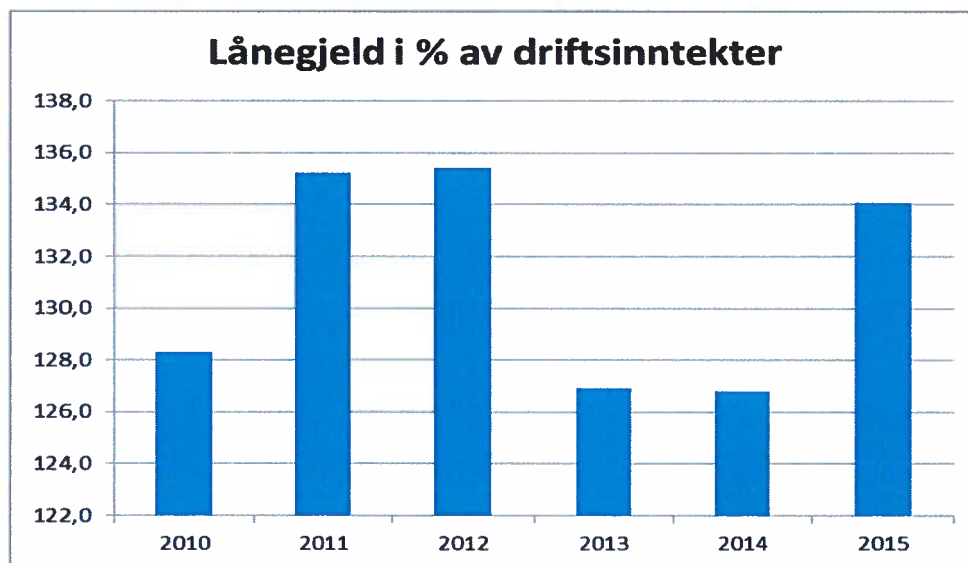
Egenfinansieringsgraden er fortsatt ikke tilfredsstillende. I 2015 er det kun overført driftsmidler til egenkapitalinnskudd i KLP, noe som ikke kan finansieres med lånemidler. Dette medfører at lånegjelda fortsetter å øke. Rådmannen oppfordrer igjen til utgiftsreduksjoner slik at en større del av investeringene kan finansieres med driftsmidler.

Høy lånegjeld, som er vedtatt fortsatt å øke i økonomiplan 2016-2019, er urovekkende. Kommunestyret tilrås derfor å vedta økonomiske handlingsregler som overordnede mål, noe rådmannen har påpekt over flere år.

2.6 Balanseregnskapet

Kommunen har som kjent høy lånegjeld pga. nødvendige investeringer i skole og omsorg de siste 10 årene.

Brutto lånegjeld er på vel 436 mill. ved utgangen av 2015. Av dette utgjør innlån til startlånordningen ca. 31 mill., dvs. netto lånegjeld til kommunale investeringer er ca. 405 mill. kroner. En betydelig del av lånegjelda er finansiert av statens kompensasjonsordninger og selvkost for vann og avløp, så den reelle lånegjelda er noe lavere.

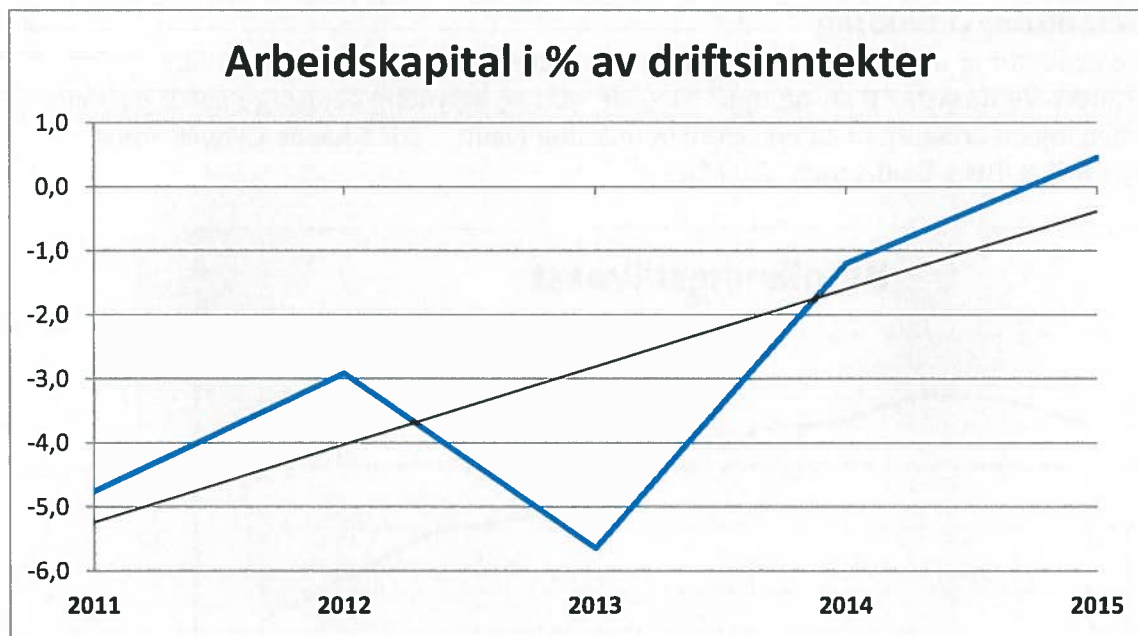

Lånegjeld i prosent av driftsinntektene har økt med 7,3 prosentpoeng, og nå omtrent på samme nivå som i 2012. Det bør fortsatt være et mål om å redusere denne andelen i kommende økonomiplaner. For å nå denne målsettingen må årlige nye låneopptak være lavere enn det som betales i avdrag på opptatte lån. Med fortsatte investeringsbehov ved Lenangen skole og kjøp av rådhus, vil denne målsettingen være vanskelig å oppnå på kort sikt.

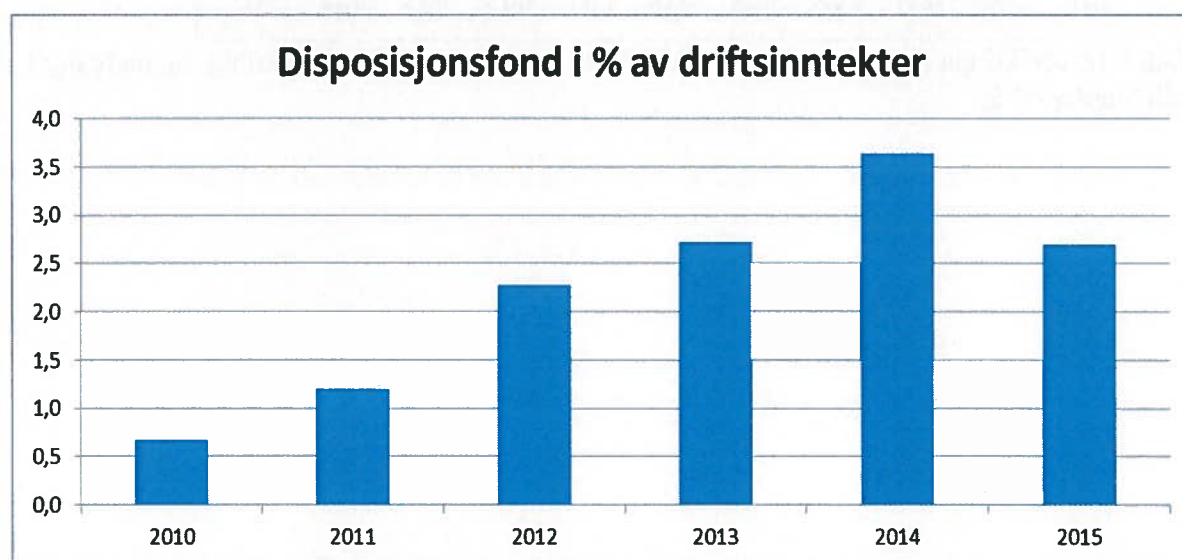
Frigjøring av midler i drift til egenkapital på investeringer vil være et viktig virkemiddel for raskere å nå denne målsettingen. Frigjøring av midler oppnås ved reduksjon av lønns- og driftskostnader, økt eiendomsskatt eller økte inntekter selv om sistnevnte ikke øker det økonomiske handlingsrommet i vesentlig grad. Reduksjon i lønnskostnader kan gjennomføres

ved færre ansatte gjennom reduksjon av antall enheter i skole og omsorg. Driftsbudsjettene er i utgangspunktet så lave at det ikke er tilrådelig å bruke osthøvelprinsippet.

I grafen under er arbeidskapitalens driftsdel satt opp for perioden 2011-2015. Arbeidskapitalens driftsdel er tall korrigert for ubrukte lånemidler, fonds og premieavvik. Dette gir et mer riktig bilde av disponibel arbeidskapital til ordinær drift enn f.eks. tallene som publiseres i KOSTRA. Tallene bør være klart positive.

Utviklingen i kommunens likviditet viser en jevn forbedring siste fem år, men er likevel fortsatt for svak og dette gjør at driften fortsatt holdes i gang med likviditetslån i perioder av året.

Disposisjonsfond⁵ er et fond som kan disponeres fritt, enten til drift eller finansiering av investeringer. Det anbefales at disposisjonsfondet bør være ca. 5 % av driftsinntektene, dvs.

⁵ Ikke inkludert kommunalt næringsfond.

drøyt 15 mill. kroner. For å ha en sunn økonomi bør kommunen i tillegg ha fond tilsvarende premieavviket (31,27 mill.). Et eget rentebufferfond hadde også vært å anbefale.

Ved utgangen av 2015 var disposisjonsfondet redusert med 2,6 mill. kroner til 8,125 mill. (2,7 %), som fortsatt er langt under anbefalt nivå. Samtidig har man økt kommunalt næringsfond med 1,3 mill. kroner.

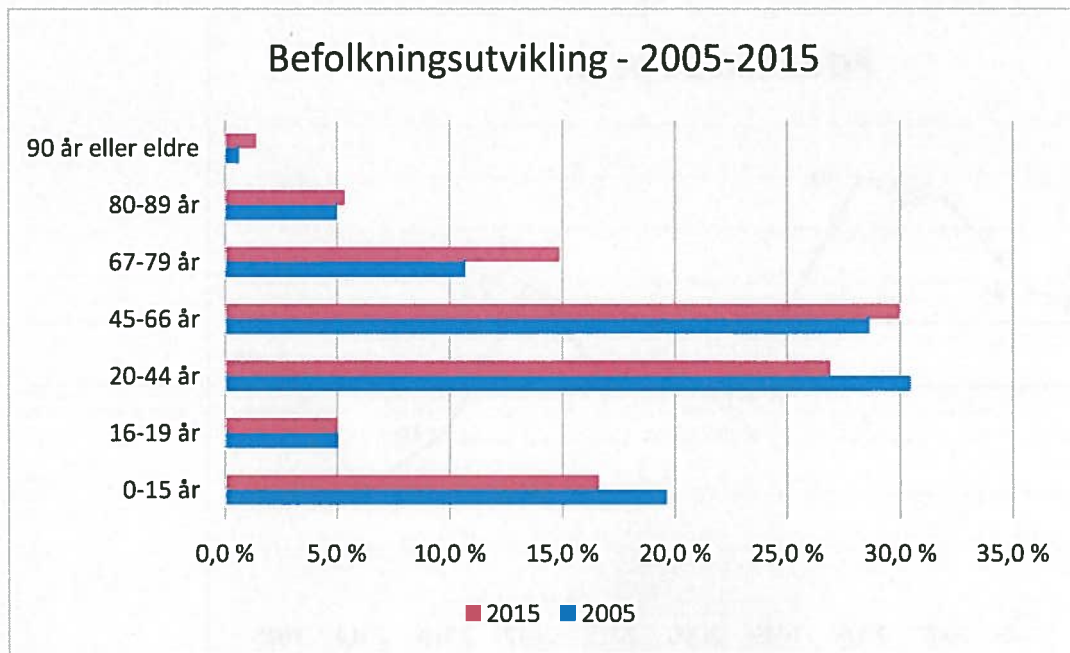
2.7 Befolkningsutvikling

I grafene nedenfor er utviklingen i folketallet, samt sammensetningen mellom ulike aldersgrupper for de siste 10 år satt opp⁶. Det har vært en betydelig nedgang i antall personer i kommunen, og en dreining til en noe eldre befolkning i snitt. I 2015 hadde Lyngen størst nedgang i folketallet i Troms med -2,09 %.

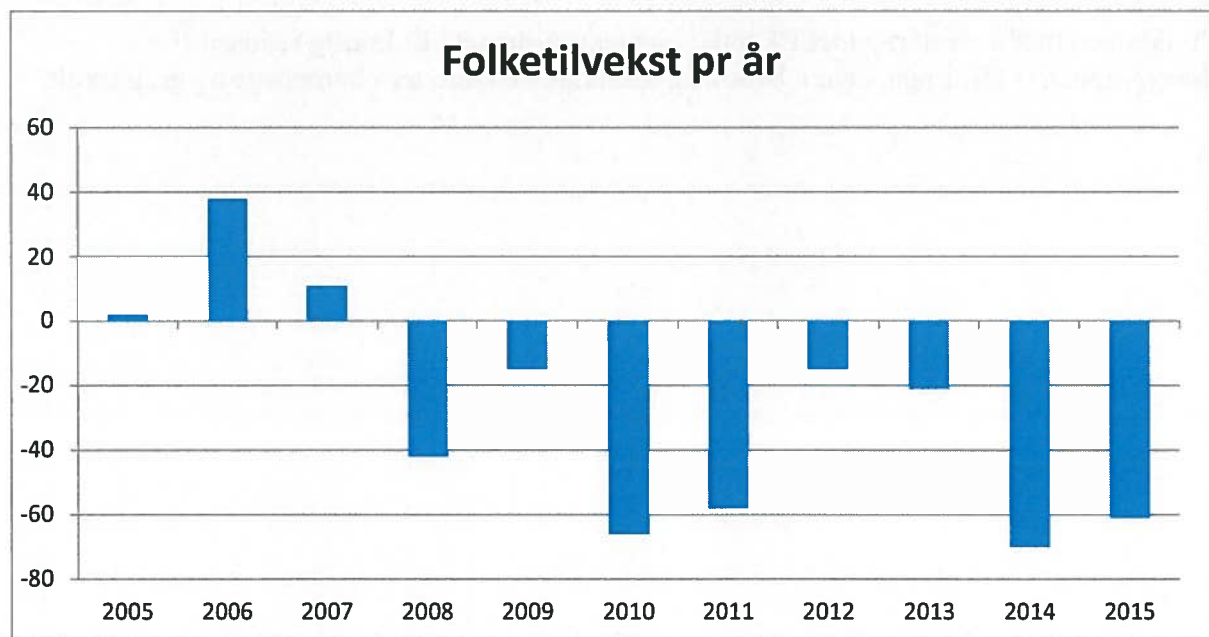

Befolkningsutviklinga fortsetter mot en overvekt av voksne og eldre befolkning, og nedgang i antallet under 44 år.

⁶ Alle tabeller og grafer basert på tall fra SSB

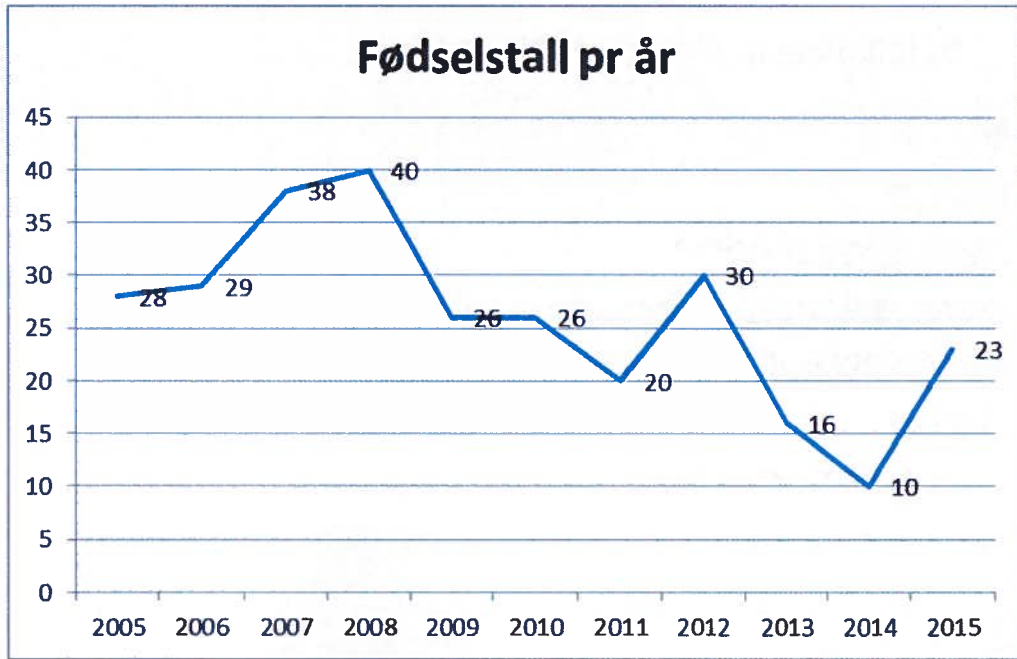

Folketilvekst per år styres av fødselsoverskudd (antall fødte minus antall døde), netto innflytting og innvandring. Fødselsoverskuddet har siden 2009 vært negativt, for 2015 var det kun 10 fødte og 43 døde. Netto innvandring har de siste 10 årene vært positiv med unntak av 2015 (-1), mens netto innflytting har vært negativ siden 2008.

Lyngen kommune hadde en relativt svak befolkningsnedgang første halvdel av 2000-tallet. Fra 2005 til 2007 var det befolkningsøkning, en vesentlig årsak var mottak av flyktninger. Fra 2008 har det igjen vært en sterk nedgang i folketallet.

En viktig faktor for tilrettelegging av barnehageplasser og skoletilbud er utviklingen i fødselstallene. Grafen nedenfor viser utviklingen i

Fødselstallene var i 2013 og 2014 på et historisk lavt nivå, mens det i 2015 var noe mer normalisert. Befolkningssammensetninga i Lyngen er derfor ikke lovende med tanke på fremtidige fødselstall. Dvs. at vi fortsatt må belage oss på at det blir betydelig færre barn i både barnehage og skole, med mindre vi opplever stor tilflytning.

Utviklingen medfører at rammetilskuddet i inntektssystemet blir kraftig redusert for aldersgruppen 0-15 år pga. lavere behov for kommunale tjenester i barnehage og grunnskole.

3 HMS-arbeid

Møtevirksomhet

AMU har hatt 4 møter i 2015, på grunn av forfall til møtene 26. mai og 8. september var AMU ikke beslutningsdyktig disse møtene. AMU behandlet 15 saker i 2015.

Vernetjenesten

Hovedverneombud, Leif Bårdsen, var i 2015 frikjøpt i 20 % stilling.

Bedriftshelsetjenesten har i 2015 bistått enhetsledere i saker som har krevd ekstraordinær oppfølging.

Arbeidsmiljøtiltak

Samtlige enheter har opprettet HMS-grupper som skal ha fokus på arbeidsmiljø og trivselstiltak.

Lyngen kommune er en IA-bedrift, og vedtok i 2015 mål og handlingsplan for IA-arbeidet til 31.12.2018. Hovedmålene er nedgang i sykefraværet, beholde eldre arbeidstakere og legge til rette for ansatte med redusert arbeidsevne.

Vi har i 2015 startet samarbeid med iBedrift som er et samarbeidsprosjekt mellom spesialisthelsetjenesten, NAV, primærhelsetjenesten, arbeidstaker og arbeidsgiver. Målet med iBedrift er å bidra til økt kunnskap, forståelse og trygghet i forhold til alminnelige helseplager, samt å bidra til gode og helsefremmende arbeidsplasser.

Sykefravær

NAV-Lyngen og Arbeidslivssenteret i Troms har bistått kommunen i oppfølging av sykemeldte. Vi har også en person ved Arbeidslivssenteret som vi fritt kan bruke i krevende saker.

Sykefraværet i 2015 er var på samme nivå som i 2014, sykefraværet i 2015 var 10,3 prosent.

Sykefravær koster penger – bl.a. ingen refusjon de første 16 dagene. I følge tall fra KS koster hver fraværsdag i snitt 2200 kroner for arbeidsgiver. Forebygging og friskvern er et viktig område å sette fokus på.

Sykefraværstatistikk 2012 - 2015

	1. kvartal	2. kvartal	3. kvartal	4. kvartal	Året
2012	10,9	11,2	7,8	10,3	10,1
2013	9,0	7,0	5,9	9,2	8,3
2014	10,9	11,4	8,3	10,4	10,2
2015	10,6	9,8	8,3	12,3	10,3

2012: Egenmeldt fravær 1,3 %.

2013: Egenmeldt fravær 1,2 %

2014: Egenmeldt fravær 1,2 %

2015: Egenmeldt fravær 1,1%

Legemeldt fravær 8,8 %

Legemeldt fravær 7,1 %

Legemeldt fravær 9,0 %

Legemeldt fravær 9,2 %

4 Likestillingsarbeid

Kjønnsfordeling i toppledelsen og politiske styrer, råd og utvalg

Administrativ toppledelse hadde i 2015 tre menn og tre kvinner.
Vi hadde 18 enheter/avdelinger hvorav 15 ledere var kvinner

Før kommunevalget høsten 2015 hadde det politiske området følgende sammensetning:

Kommunestyret - 19 medlemmer, herav 9 kvinner	Leder Kvinne
Formannskapet - 7 medlemmer, herav 3 kvinner	Leder Kvinne
Levekårsutvalget - 7 medlemmer - 3 kvinner	Leder: Kvinne
Råd for folkehelse - 5 medlemmer – 1 kvinne	Leder: Mann
Arbeidsmiljøutvalget - 10 medlemmer – 7 kvinner.	Leder: Mann

Etter kommunevalget endret dette seg slik:

Kommunestyret - 19 medlemmer, herav 6 kvinner	Leder Mann
Formannskapet - 7 medlemmer, herav 2 kvinner	Leder Mann
Levekårsutvalget - 7 medlemmer - 4 kvinner	Leder: Kvinne
Råd for folkehelse - 5 medlemmer – 3 kvinner	Leder: Mann
Arbeidsmiljøutvalget - 10 medlemmer – 6 kvinner.	Leder: Mann

2015: Ingen uenighet i ansettelsessaker mellom administrasjonen og organisasjonene vedr likestilling.

Kommunen har som mål å øke andelen av menn på kvinnedominerte arbeidsplasser. I stillingsutlysninger er rådmannen opptatt av å invitere menn til å søke kvinnedominerte yrker.

Foreløpig er det ingen spesielle tiltak som er iverksatt for å fremme økt andel i forhold til likestilling.

5 Etisk standard

For ledere, ansatte og folkevalgte er det en rekke etiske utfordringer i daglig praksis. Innbyggerne er ofte avhengig av kommunesektorens tjenester. Det kan gjøre dem sårbare og det gir kommunesektoren stor makt. En kommunesektor med høy etisk standard, har folkevalgte og ansatte som reflekterer over etiske spørsmål og jevnlig har etikk på dagsorden.

Etiske retningslinjer kan være et hjelpemiddel i arbeidet med å utvikle og vedlikeholde en høy etisk standard i kommunesektoren, hvor målet er å skape en felles plattform for den enkelte i kommunen. Etiske retningslinjer kan si noe om hvilken etisk standard organisasjonen vil ha og hvilke handlinger som ikke aksepteres.

Kommunens etiske retningslinjer ble revidert i 2013, og man har gjort disse tilgjengelig på intranett. I tillegg er enhets- og avdelingsledere blitt gjort kjent med disse, med oppfordring om at dette skal gjøres kjent for alle i organisasjonen. Formålet er at alle i Lyngen kommune har gjort seg kjent med retningslinjene, og at de jevnlig benyttes til refleksjon over egen praksis. Retningslinjene skal bidra til å bevare og skape gode holdninger og god praksis. Etiske retningslinjer er felles for både folkevalgte og administrativt ansatte, eventuelt med enkelte punkter ulikt ut fra ulike roller.

Etikk er systematisk tenking om hva som er rett og galt, og handler om hva vi finner verdt, eller verdifullt, både å leve for og å leve etter. Å arbeide med etiske problemstillinger i kommunen handler derfor om å klargjøre hva som er rett og galt i gitte situasjoner. Det er de faktiske handlingene og holdningene som danner grunnlaget for kommunens omdømme i befolkningen.

Høy etisk standard krever en jevnlig prosess der åpen kommunikasjon og refleksjon rundt etiske problemstillinger og dilemmaer blir ivaretatt på de ulike arbeidsplassene i organisasjonen. Slike prosesser er viktige for å styrke og utvikle den etiske standarden. Lederne har et særskilt ansvar for rutiner og prosesser som sikrer at kommunens etiske standard blir fulgt. Alle ansatte har et selvstendig ansvar for at egne handlinger er i tråd med etisk standard.

Lyngen kommune legger vekt på å ha høy etisk standard. Etiske retningslinjer ble vedtatt av kommunestyret i 1992, behandlet på nytt i 2006 (uten endringer), og revidert i 2013. Rådmannen vurderer fortløpende om det er forhold (eksempelvis fremveksten av ulike sosiale media) som tilsier at kommunen bør revidere de etiske retningslinjene.

